

T. C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

T. C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO VE TELEVİZYON ÖĞRETİMİ VEREN KURUMLARIN EĞİTİM ORTAMLARI

(Yüksek Lisans Tezi)

Ahmet Atilla DOĞAN

ESKİŞEHİR, 1987

Anadolu Üniversitesi
Merkez Kütüphanesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER.....	i
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	vi
1. GİRİŞ.....	1
2. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİ.....	13
2.1 TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİNE YÖNELİK HİZMETİÇİ EĞİTİM.....	13
2.1.1 Sinema, Televizyon, Video ve Radyo Yapım ve Yayınlara Yönelik Çalışma Yapan Özel Kurumlar.....	14
2.1.2 Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Eğitim Dairesi Başkanlığı.....	15
2.1.3 Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Film Radyo Televizyon ile Eğitim Merkezi (FRTEM)	21
2.2 TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİNE YÖNELİK FAKÜLTE VE YÜKSEKOKUL ÖĞRETİMİ.....	27
3. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİ VE- REN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ EĞİTİM ORTAMLARI..	31
3.1 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ SİNEMA- TELEVİZYON BÖLÜMÜ.....	31
. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	31
. Okulun Bulunduğu Yer.....	32
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	32
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	34
. Öğretim Kadrosu.....	34
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	35
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	38
3.2 ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEKOKULU RADYO- TELEVİZYON BÖLÜMÜ.....	44
. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	44
. Okulun Bulunduğu Yer.....	45
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	45
. Öğretim Kadrosu.....	46

. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	73
. Öğretim Kadrosu.....	73
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	73
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	75
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	75
3.6 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ.....	80
. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	80
. Okulun Bulunduğu Yer.....	81
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	81
. Öğretim Kadrosu.....	82
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	82
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	83
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	84
3.7 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ MESLEK YÜKSEK OKULLARI RADYO-TELEVİZYON YAYINCILIĞI EĞİTİM PROGRAMI.....	89
. Programın Kuruluşu.....	89
. Okulun Bulunduğu Yer.....	90
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	90
. Öğretim Kadrosu.....	90
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	91
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	91
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	92
3.8 MARMARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ.....	94

. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	94
. Okulun Bulunduğu Yer.....	95
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	95
. Öğretim Kadrosu.....	95
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	96
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	97
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	97
3.9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SAHNE VE GÖRÜNTÜ SANATLARI SİNEMA-TELEVİZYON ANA SANAT DALI.....	103
. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	103
. Okulun Bulunduğu Yer.....	105
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	105
. Öğretim Kadrosu.....	106
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	106
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	107
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	107
3.10 MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON-FOTOĞRAF ANA SANAT DALI.....	110
. Okulun Kuruluşu ve Gelişimi.....	110
. Okulun Bulunduğu Yer.....	111
. Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	111
. Öğretim Kadrosu.....	112
. Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar.....	112
. Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu.....	115
. Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı.....	116

4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	120
4.1 DEĞERLENDİRME.....	120
4.1.1 Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Tarihçesi ve Amaçlarına Bakış.....	120
4.1.2 Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Fiziksel Olarak Bulunduğu Yerler İle Çevre ve Araç-Gereç İmkanları.....	125
4.1.3 Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okullara Başvuru ve Öğrenci Durumu.....	128
4.1.4 Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Öğretim Kadrosu.	131
4.1.5 Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Öğretim Progra- mındaki Derslerin Dağılımı.....	132
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	143
5.1 SONUÇLAR.....	143
5.2 ÖNERİLER.....	147
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	149

ÇİZELGELER LİSTESİ

<u>ÇİZELGE</u>	<u>SAYFA</u>
. TRT EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI 1986 YILI HİZMET ÖNCESİ VE HİZMETİÇİ KURSLARI DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	19
. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	39
. ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	49
. DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	59
. EGE ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	67
. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	76
. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	84
. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ MESLEK YÜKSEK OKULLARI RADYO-TELEVİZYON YAYIMCILIĞI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	93
. MARMARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	98
. MARMARA ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA-TV-FOTOĞRAFI ANA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	109

. MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON ANA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	117
. BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ DÖRT YILLIK ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA GÖRE ADET OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	133
. BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ BİRİNCİ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	135
. BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ İKİNCİ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	136
. BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ ÜÇÜNCÜ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	138
. BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ DÖRDÜNCÜ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ.....	140

1. GİRİŞ

Yirminci yüzyılın en belirgin özelliklerinden birinde iletişim konusunun doğması ve iletişim kurmaya yarayan araçların hızla gelişip yayılmasıdır. Bu araçlardan, belki de insanlığı kültürel yönden en çok etkileyen ikisi sinema ve televizyondur. Yüzyılın ilk yarısında teknolojik buluşları ve gelişimleri gerçekleştirilen sinema ve televizyon insan görüntüsünü ve sesini de iletebildiği için kitlelerce benimsenen iletişim araçları olmuşlardır. Bu benimseme bir yandan teknolojiyi daha hızlı gelişmeye zorlarken, diğer taraftan iletişim sanatlarını çeşitlendirmeye her türlü haber ve anlatım için yeni yöntemler ve imkanlarla zenginleşmeye yöneltmiştir.

Aslında kitle iletişim yalnızca hareketli görüntülerin ve sesin aktarılması değildir. Basın, telefon, telgraf, bilgisayar, hava-kara ve deniz taşıtları da kitle iletişiminde etkin rolleri olan araçlardır.

Ancak sinema ve televizyon teknolojik imkanlarından dolayı adı geçen iletişim araçları gibi gerçek yaşam iletişiminde yer almasının yanısıra kitlelerin hayal ve tinsel dünyasında da rol oynamaktadır. Bu da bu iki iletişim aracının özde de karmaşık bir niteliğe sahip olmasını ortaya çıkarır.

Gerek teknolojik özelliklerinin her gün değişmesi ve gelişmesi, gerekse sinema televizyon gösterimleriyle verilen mesajların karmaşıklığı toplumlar üzerinde değişik

telkinlerin, modellerin, alternatif düşüncelerin yayılması-
nı sağlamaktadır. Toplum bilimcilerin, eğitimcilerin, sanat-
kârların ve idarecilerin araştırmaları, düzenlemelerle si-
nema ve televizyon mesajlarının denetim sorununun üzerinde
durmaları bu konuda uzmanlığın doğmasına da etken olmuştur.

Sinema ve televizyon dünyanın her ülkesinde belli bir
meslek grubu tarafından meydana getirilen bir yaratıştır.
Bu meslek grubu televizyon ve sinema için ayrı ayrı alanlar-
la bağlantılıdır. Televizyon yayınları insanların bilgi, dü-
şünce ve imgeleme boyutlarını alabildiğine genişletme ola-
nağına sahiptir ve bu görevi üstlenmiştir. Bu bakımdan te-
levizyonun bağlantılı olduğu meslek alanları olarak; eğitim,
kültürel sosyoloji, habercilik, propoganda, siyaset, araş-
tırmacılık, plastik sanatlar ve benzerleri sayılabilir.

Ancak tüm bunların yanında mesleğin içinde doğduğu
toplumun koşulları da önemli bir etkidir. Kongar bu önem-
li etkeni şöyle açıklamaktadır (1).

"Bir toplumun içindeki her mesleğin ve disip-
linin o topluma özgü koşullar içinde olduğu
geliştiği ve biçimlendiği gerçeği artık top-
lumsal bilimlerin bize öğrettiği en önemli
ilkelerden biri durumuna gelmiştir."

Bu bakımdan görüntü ve sese dayalı kitle iletişimi-
ne yönelik mesleklerin tanımı yapılırken her ülkenin toplum-
sal, kültürel koşulları nedeniyle farklılık gösterdiği söy-

---

(1) Levend Kılıç, Eğitim Televizyonunda Yapımcı-Yönetmen.
(Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir:1985), s.24

lenebilir. Fakat bütün toplumlarda herhangi bir mesleğin, meslek olarak tanımlanabilmesi o alanda programlı ve formal bir eğitimin verilmesini gerektirmektedir (1). Mesleğin bu ön şartı sinema, radyo-televizyon alanı içinde geçerlidir. Öyleki dünyada gerekli teknolojiye sahip hiç bir toplum böylesine etkili bir meslek alanını önüne gelenin eline bırakmamıştır. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde Colifornia Üniversitesi'ne bağlı Radyo-TV bölümü, City Üniversitesi'ne bağlı Brooklyn Koleji Radyo-Televizyon Bölümü, New-York Üniversitesi'ne bağlı; Sanatlar Okulu, Film ve Televizyon Enstitüsü, Temple Üniversitesi'ne bağlı Radyo-Televizyon-Film Bölümü, İngiltere'de Royal Sanat Koleji, Film ve Televizyon Okulu, Ulusal Film ve Televizyon Okulu, Ulusal Film ve Televizyon Okulu, Almanya'da Film ve Televizyon Yüksek Okulu, Alman Film ve Televizyon Akademisi(2) gibi okullar Batı Avrupa ve Amerika Birleşik Devletlerin'deki sinema, radyo-televizyon alanında öğretim yapan kurumlardan bazılarıdır.

Türkiye'de ise sinema, radyo-televizyon alanında çalışanların geçmişlerine bakıldığında farklı öğrenim alanlarından ve farklı öğrenim kademelerinden gelen elemanlar topluluğu görülmektedir. Örneğin görüntüye dayalı iletişimin sanat ağırlıklı bir ucu olan sinema mesleğinin ortamı iki tarihi yapının karışımı olarak tanımlanmaktadır. "Lonca"

---

(1) Levend Kılıç, Eğitim Televizyonunda Yapımcı-Yönetmen.
(a.g.k.) s.10-11

(2) Levend Kılıç, (a.g.k.) s.67

ve eski "Galata Tüccarları" (1) karışımı olarak ifade edilen bu yapıda, lonca faaliyeti tipki çeşitli zenaatler (ayakkabıcılık, duvarcılık zenaatı) gibi sinemacılık içinde geçerli olmuştur. 1940 yılından sonra Türk Sineması'nda başlayan "çiraklık" uygulaması kameraman yönetmen, hatta oyunculara belli ölçülerde devam etmiş ve böylece yeniler eskileri taklit ederek okulsuz sinemanın "pratik formülünü" usta çirak ilişkisi içinde oluşturmuştur (2).

Görüntüye dayalı iletişimin diğer bir ucu olan televizyon uğraşının Türkiye'deki meslek ortamı 31 Ocak 1968 tarihinde, TRT Ankara Televizyonu'nun deneme yayınlarına başlaması ile doğmuştur.

Özellikle televizyonun ilk yıllarında konuyla ilgili gerçek anlamda öğrenim yapan kurumların yokluğunun yarattığı doğal sonuç olarak personel konusunda TRT meslek elemanı bulma sıkıntısına düşmüştür (3). Bu yıllarda başlayan bir uygulama ile TRT'ye girmede mesleki bilgi ve tecrübeden çok "diploma" önem taşır olmuştur. Sonuçta mesleğinde başarılı olmuş bir görüntü yönetmeni (ortaokul mezunu olduğu için) sınava girememiş buna karşılık aynı sınava hukuk, edebiyat

---

(1) Onat Kutlar, "Tarihsel Gelişme Hükmünü Veriyor", Ve Sinema Dergisi. (Hil Yayın, Aralık 1985, Kitap 1), s.15

(2) Erman Şener, Yeşilçam ve Türk Sineması. (Ahmet Sarı Matbaası, İstanbul: 1970) s.115

(3) Zekeriya Kabadayı, "Televizyonda Programcı" İletişim (Ankara İ.T.İ.A. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Yayını No:8 1982/4) s.99

hatta ziraat fakültesi gibi konuyla ilgisi olmayan dallarda öğrenim yapıp diploma almış olanlar girmiş ve kazananlar kameraman adayı olarak TRT Televizyonuna alınmışlardır (1). Bu bir bakıma Türk Televizyonu'nda uzmanlaşmanın devlet memurluğu çalışma prensiplerine ve hiyerarşisine bağlı olduğunu açıklamaktadır.

Sinema ve televizyon meslek olarak sinemacı ve televizyoncu genel tanımıyla adlandırılmaz çünkü gerek sinemacılar gerekse televizyoncular kullandıkları aracın özelliklerine göre aynı çatı altında toplansalar bile herbirinin uzman olması gereken değişik meslek alanları bulunmaktadır. Sinema-televizyonun temelde aynı çalışma ve araştırma alanlarına dayanan fakat uzmanlıklar gerektiren uğraş alanları şöyle gruplandırılabilir (2).

1. Görüntü ve ses yapım-yönetim sanatı: Durağan resim ve hareketli resim anlayışını birleştiren estetik kuram ve ilkeler bu alanda kullanılarak eser ortaya çıkarılır. İletinin; ileti aracının gerektirdiği şekilde yeniden düzenlenmesi de yapım yönetim sanatının kapsamına girer.
2. İletişim ve Sosyal bilimler ile ilgili alanlar: Sinema ve televizyonda işlenecek konuların toplum içinde iletişim açısından etkinliği sosyal bilimler alanında incelenir. Böylece kültürel denetim için çaba sarfedilir. Ayrıca sosyal bilimler sinema ve televizyonda işlenecek konuları toplumca algılanabilecek bilgiler ve örnekler ile besler.

---

(1) Erman Şener, Televizyon Video (İmge Yayıncılık, No:13 İstanbul: 1984) s.31

(2) Kezban Tamer, "Sinema ve Televizyon Eğitimi" Milliyet Gazetesi 25 Nisan 1984, s.2

3. Yazın, müzik ve gösteri sanatları: Sinema ve televizyon konuları ilk aşamada yazılı olarak hazırlanır. Burada aracın özelliklerine göre hazırlanmış haber metni, senaryo, vb. yazın sanatının kapsamına girer. Oyunculuk, dans, konuşmacılık ise gösteriye dayalı sanatlardır. Sinema ve televizyon eserlerinin bedenini teşkil eder.
4. Teknolojik Yapı: Fizik, kimya ve elektronik teknoloji içinde gelişen sinema ve televizyon, yapım-yönetimin her aşamasında bu alanlara muhtaçtır.
5. İş idaresi ve hukuki organizasyon: Sinema ve televizyon eserleri grup çalışmaları ile ortaya çıkar; gösterim ise toplum için hazırlanır. Yapım-yönetim sırasında çok düzenli işleyen bir organizasyon gereklidir. Bu da "iş idaresi" ile ilgili bir konudur. Batı ülkelerinde sinema ve televizyonu "endüstri" haline getiren etkenlerden biri de organizasyonda sağlanan başarıdır.
6. Sinema ve televizyonla ilgili kuramsal çalışma alanı: Son yıllarda psikiyatri, psikoloji ve sosyoloji gibi alanlarda geliştirilen kuramlar sinema ve televizyon içinde yeni bir felsefe ve akademik çalışma alanı oluşturmuştur.

Yukarıdaki kategorizasyona göre bölümlenen alanların her biri için ayrı meslek dalları mevcuttur. Örneğin;

• İletişim ve Sosyal Bilimlerde;

- Spiker,
- araştırmacı,
- programcı,
- toplum bilimci, vb.

• Yayın, Müzik ve Gösteri Sanatlarında;

- Senarist,

- eleştirmen,
- raportör,
- araştırmacı,
- dramatik yazar
- yapımcı, yönetmen,
- kamereman,
- ışıkçı,
- grafiker, vb.

• Teknik Yapıda;

- Elektronik mühendisi,
- elektrik mühendisi,
- bilgisayar mühendisi,
- kimya mühendisi,
- teknisyen, vb.

• İş İdaresi ve Hukuki Organizasyonda;

- Organizatör,
- planlamacı,
- müteşebbis,
- bilgisayar programcısı,
- maliye ve muhasebeci,
- işgören yöneticisi,
- pazarlamacı, vb.

• Sinema ve Televizyonla İlgili Kuramsal Çalışma Ala-

nında: Gerek toplumsal, gerekse kuramsal çalışma ve araştırmalar yapan,

- Akademisyenler,
- araştırmacılar,

-yazarlar ve eleştirmenler.

Ayrıca bu genellemenin içinde yer almayan sinema için ayrı, televizyon için ayrı ele alınması gereken konular ve mesleklerden başka eğitim filmi, eğitim televizyonu konulu film, haber programlar, kablo yayını, video kuruluşu gibi aynı katagoriye giren ve girmeyen farklı uzmanlık alanları da gelişmiştir (1).

Türkiye'de ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre yükseköğretim sisteminde açık yüksek öğretim ve ekstren öğretim sistemi oluşmuştur (2). Bu sistem görüntü ve sese dayalı iletişim araçlarıyla ilgili yeni ihtiyaçlar ortaya çıkarmış ve yeni imkanları da beraberinde getirmiştir. Şöyleki, hem iktisadi faaliyette bulunup, hem de öğrenimine devam etmek isteyenlere öğrenim imkanı sağlayan açıköğretim (kitle iletişim araçları+basılı malzeme+akademik danışmanlık) ve ekstren (dışarıdan eğitim) öğretim sistemleri öğrencilerin öğretim ortamları ve öğretim konuları hakkında görsel ve işitsel araçlara talebini artırmıştır.

Özellikle Türkiye'ye yeni bir kitle iletişim aracı olarak videonun girmesi ve video'ya gösterilen ilgi sonucu, video için müzik, eğlence ve oyunlar üreten bir sektörü oluşturmuştur.

Diğer taraftan reklam ajanslarının televizyon ve video reklamları için yapım ekipleri oluşturması ya da bu alanda çalışan sektöre iş vererek desteklemesi yeni istihdam

---

(1) Kezban Tamer, "Sinema ve Televizyon Eğitimi", (a.g.k.) s.2

(2) "Yükseköğretim Kanunu (2547 SK)", Resmi Gazete, 17506; 6 Kasım 1981, madde.3

potansiyeli yaratmıştır.

Tüm bunlar Türkiye'de görüntü ve sese dayalı kitle iletişim alanında tüketilmeye hazır bir talep doğduğunun göstergesidir. Bu bakımdan sinema, radyo-televizyon alanında eleman yetiştirilmesi gerekmektedir. İstek, yetenek, yönlendirme ve özellikle eğitim ve öğretim sinema, radyo-televizyonla ilgili mesleklerde eleman yetiştirilmesinde önemli etkenlerdir.

Ancak Türkiye'de istek ve yeteneklerin eğitim ve öğretimle yönlendirilmesi geçen zaman sürecinde sistemli olarak gerçekleşmemiştir. Çünkü bu alanda temel bilgi ve disiplini verecek formel bir öğretim kurumu uzun yıllar kurulamamıştır (1). Bu alanda çalışacaklar için gerek uzun yıllar mesleki okul bulunmaması, gerekse mesleğin icrasında mesleki öğretim şartının yasal olarak aranmaması ıslah edilmesi güç bir alt yapı oluşturmuştur. Bu nedenledir ki, geçmişinden bugüne Türk Sineması ne mesleki, ne sanat, ne de endüstri olarak sağlıklı tanımları yapılamayan usta-çırak ve piyasa ekonomisinin doğal kuralları içinde sürdürülen bir uğraş alanı olmuştur. Türk Televizyonu ise devlet memurluğu mevzuatının uygulanması ve toplumda ihtiyaca uygun öğretim yapmış eleman yetersizliği nedeniyle mesleği tanıyan kalifiye elemanlardan çok, mesleğe başladıktan sonra deneme-yapılma yolu ile öğrenen kadrolarla çalışmak zorunda kalmıştır.

---

(1) İnal Cem Aşkun, Sinema-Televizyon ve Basın Yüksek Okulu Kuruluş Raporu. (Eskişehir İ.T.İ.A. çoğaltma, 1977) s.3

Ne var ki, Türkiye'de 1950 yılında İstanbul Üniversitesi "Gazetecilik Enstitüsü" ile temeli atılan üniversite bünyesindeki iletişim öğretiminin zaman içinde gazetecilik ve halkla ilişkiler yüksek okullarına dönüşmesine ve bünyelerinde radyo-televizyon bölümlerinin yer almasına rağmen, okulların ve öğretimin sorunları ile imkanların yetersizlikleri sonucu öğretimi yapılan alana olan katkısı sınırlı kalmıştır. Varolma sürecine baktığımızda Türkiye'de sinema, radyo, televizyon ve gazetecilik öğrenimi yapan okullardan mezun olanların çoğunlukla radyolarda, televizyonda, film sektöründe ve gazetelerde görev alamadıklarından şikayet edilmekte ve bu okul mezunlarının düz memurluk, ticaret ya da meslekle ilgili olmayan uğraşlarda buldukları belirtilmektedir (1).

Esasen Türkiye'deki sinema, radyo-televizyon ve gazetecilik öğretimi yapan okulların durumunu çok ayrıntılı olarak incelemek ve bu okulların öğretimde hedefledikleri çalışma alanları ile bugüne dek sürdürdükleri ilişkileri ele almak gerekmektedir.

Bu çalışmada bahsedilen Türkiye'de sinema, radyo-televizyon öğretiminin nasıl yapıldığı, türleri ve eğitim ortamları; okulların kuruluşu ve gelişimi, okulun bulunduğu yer, öğretimi destekleyici olanaklar, okula başvuru ve öğrenci durumu, öğretim kadrosu, öğretim için gerekli araç gereç durumu, öğretim programındaki derslerin dağılımı konularında ele alınmıştır. Bununla amaç:

---

(1) Türk Basınının Sorunları Sempozyumu. (Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara: 1986) s.110-115

1. Sinema, radyo-televizyon öğretimine genel bir bakış,
2. Okulların ve kurumların öğretim ortamları ve çalışma şartlarının ortaya çıkması,
3. Öğretim programlarındaki ders dağılımlarının neler olduğu ve hangi bilgi alanlarına ağırlık verildiğinin bilinmesi,
4. Bu alanda eğitim-öğretim görmek isteyenlere bir kılavuz hazırlamak olmuştur.

Bu çalışmada durum saptayıcı ve anlatıma dayalı bir yöntem kullanılmıştır. Bunun için yapılan işlerde,

1. Sinema, radyo-televizyon eğitimi ve öğretimi yapılan kurumlara bizzat giderek bilgi toplanmış, kurum yöneticileri ve öğretim elemanları ile görüşme yapılmıştır.
2. Söz konusu eğitim ve öğretim kurumlarının katalog, yazılı program, okul tanıtma kılavuz ve broşürleri incelenmiştir.
3. İlgili kanun, yönetmelik ve tebliğler okunmuştur.
4. Toplanan bilgiler, yapılan gözlemler ve görüşmelerden geliştirilen yorumlar sonucunda rapor oluşturulmuştur.

Bu çalışmada; süre, kaynaklara ulaşma ve amaçlarla belirlenen sınırlılıklar nedeniyle konuya salt sinema, radyo-televizyon öğretimi veren kurumların öğretimi açısından bakılmıştır. Bu bakımdan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile doğrudan Üniversite Rektörlük'lerine bağlanan Basın

Yayın Yüksek Okullarının radyo-televizyon bölümleri ile Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat dalları bu konuda hizmetiçi eğitimi veren kamu kurumları ile birlikte incelenmiştir.

2. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİ

Türkiye'de görüntü ve sese dayalı kitle iletişimi eğitimi

1. Mesleğe yönelik hizmetiçi eğitimi,
2. Fakülte ve yüksekokul eğitimi olarak yapılmaktadır.

Bunlardan hizmetiçi eğitim bu iletişimi kurmakta olan özel ve devlet kuruluşlarında çalışacak elemanlara verilmek için yapılmaktadır. Fakülte ve yüksek okul öğretimi ise bu eğitim düzeyine gelmiş ve belli şartlara haiz kişilere açıktır.

Görüntü ve sese dayalı kitle iletişimi çeşitli meslek alanlarını kapsadığı için karmaşık bir konudur, bu nedenle eğitimi de belli bir sistemli çalışma ve planı gerektirmektedir. Hizmetiçi eğitimi ve okul eğitimi ayrı ayrı ele alındığında bu eğitim sistemlerinin nasıl olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

2.1. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TV ÖĞRETİMİNE YÖNELİK HİZMETİÇİ EĞİTİMİ

Türkiye'de görüntü ve sese dayalı kitle iletişimine yönelik hizmetiçi eğitimi şu kurumlarda verilmektedir.

a) Sinema-televizyon, video ve radyo yapım ve yayınlarına yönelik çalışma yapan özel kurumlar,

b) Görüntü ve sese dayalı faaliyetlerde bulunan

kamu kurumları. (Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi)

2.1.1. Sinema, Televizyon, Video ve Radyo Yapım ve Yayınlarına Yönelik Çalışma Yapan Özel Kurumlar.

Türkiye'de bu alanda çalışma yapan özel kurumlar genellikle çalışma amaç ve sistemlerine göre yetişmiş eleman almak veya en az emekle eleman yetiştirmek taraftarıdır. Bu özel kurumlar kadrolarına aldıkları elemanlara daha çok görüntü ve sesle ilgili teknoloji hakkında uyum eğitimi vermektedirler. Çünkü özel kurumlar 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 4. maddesine göre yayın yapamazlar, ancak program hazırlayarak yayın kuruluşu olan TRT'ye verebilirler(1). Bundan dolayı elemanlarını daha çok üretime yönelik olarak eğitmektedirler.

Türkiye'de halen görüntü ve sese yönelik kitle iletişim faaliyetinde bulunan özel kurumlar, video şirketleri, reklam şirketleri ve televizyon yayını yapmak için kanun değişikliği bekleyen özel televizyon şirketleri olarak ifade edilebilir.

---

(1) "Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu (2954 S.K.)" Resmi Gazete, 18221; 14 Kasım 1983.

Bu şirketler içinde video şirketleri bir yandan video teypler için müzik, eğlence ve oyunlar üretirken diğer yandan TRT televizyonu için sipariş üzerine dizi programlar hazırlamaktadır. TRT adına hazırlanan bu programlar yine TRT televizyonlarından yayınlanmaktadır. Çünkü TRT üretim imkanları sahip olduğu iki kanalı besleyecek kadar geniş değildir (1). Bundan dolayı TRT özel kuruluşlarla işbirliği durumundadır. Özel kurumlar ise TRT'nin ihtiyaçlarına cevap verebilmek için daha geniş imkânlarla çalışma yapma zorunda kalmakta bu da mevcut imkanlarını yeni teknoloji ile geliştirme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu da özel kuruluşların hizmetiçi eğitim faaliyetlerine giderek daha ciddi yaklaşımlarda bulunmalarını gerektirmektedir. Ancak hizmetiçi eğitiminin özel kuruluşlar için maliyetinin yüksek olması bu kuruluşların daha önce eğitilmiş elemanları kadrolarına daha yüksek ücretlerle tercihen almalarına sebep olmaktadır. Bu nedenle bu tür kuruluşlarda sistemli bir hizmetiçi eğitimi programını örnek olarak vermek mümkün olmamaktadır.

2.1.2. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (TRT) Eğitim Dairesi Başkanlığı

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Eği-

(1) Önder Ulay, "Konulu Film Çekimlerinde Sorunlar(1), TRT Yayıncılık ve Haberleşme Dergisi. (Sayı 124. Temmuz, 1985), s.7

tim Dairesi Başkanlığı, radyo ve televizyon program üretimi ve yayıncılığına yönelik ve kuruma eleman yetiştirmek amacıyla kurulmuştur.

TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın temeli 1960 yılında kurulan "Personel Yetiştirme ve Sosyal İşler Şefliği" ile atılmıştır. Bu bölüm 1972 yılında Personel Dairesi'ne bağlı "Eğitim Müdürlüğü" adını almıştır. 1979 yılına dek bu müdürlük bünyesinde hizmet vermiştir. 10 Ekim 1979 tarihinde ise "Eğitim Dairesi Başkanlığı" adını almıştır.

Eğitim Dairesi Başkanlığı "Türkiye-Radyo-Televizyon Kurumu Eğitim Yönetmeliği" hükümleri kapsamında hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimi yürütmektedir. Bu yönetmeliğe göre amaçlar,

a) kuruma ilk defa atanacakların memuriyete giriş sınavlarıyla ilgili esasları düzenlemek b) kurum tarafından yürütülen hizmet öncesi eğitim ile öğretim kurumlarında öğrenci okutulup ihtisas yaptırılması ile ilgili işlemleri düzenlemek c) kuruma yeni atanan ve mevcut personelin hizmetiçi eğitimlerini ve kurum tarafından yürütülecek diğer eğitim çalışmalarını düzenlemektir (1).

---

(1) TRT Eğitim Yönetmeliği. (TRT Basılı Yayınlar Müdürlüğü Yayınları, Ankara:1986) s.1

Kurumda hizmet öncesi kadroya atanmadan önce personele uygulanan eğitim; hizmet öncesi eğitim olarak ifade edilmektedir. Hizmet öncesi eğitime katılmak için gerekli memur kadroları için açılan sınavlarda başarılı olmak gerekmektedir. Kurs sonu, sınavlarda başarılı olanlar ise memur kadrolarına atanmaktadır.

Kurslarda eğitim işlerini eğitim görevlileri ve eğiticiler yerine getirmektedir. Eğitim Dairesi Başkanlığında Eğitim Görevlisi; teknik karakter arzeden ve eğitim programlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesi hizmetlerini uygulayan personelden oluşmaktadır.

Eğiticiler ise işin mahiyetine göre genel kültür konularında, mesleki ve teknik konularda bilgi ve ihtisası ile tanınmış kimselerden ve akademik kariyer mensuplarından oluşmaktadır.

TRT Eğitim Dairesi Başkanlığında kursların süreleri kursların konularına göre değişmektedir. Ancak yönetmeliğe göre temel eğitim süresi 10 günden az 2 aydan çok olamaz. Hazırlayıcı eğitim 1 aydan az, 3 aydan çok olamaz staj ise 2 aydan az olmamak kaydıyla adaylık süresi içinde tamamlanması gerekir (1).

---

(1) TRT Eğitim Yönetmeliği (a.g.k.) s.14

TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı'nca verilen hizmet öncesi kursları, başlıca iki devreden oluşmaktadır. İlk devrede, kursiyerlere genel bilgiler verilmektedir. Genel bilgilerin ilk aşaması TRT Kurumu'nun işleyişine ilişkin bilgileri kapsamaktadır. Daha sonra ise kursiyerlere hazırlanmakta oldukları görevle ilgili asgari düzeyde bilinmesi gerekli teknik bilgiler verilmektedir.

Kursların ikinci devresinde uygulama çalışmaları yapılmaktadır. Uygulamanın ilk aşaması ilgili araç ve gereci tanıma aşamasıdır. Gerekli araç ve gereçlerin kullanılması öğrenildikten sonra kursiyerlere görev yapacakları alanla ilgili uygulamalar yaptırılmaktadır.

Kursiyerler kurs dönemi ve kurs sonrasında yapılan uygulamalı sınavlarda başarılı oldukları takdirde, ilgili görevlere atanmaktadırlar.

Öte taraftan TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı, programcı yetiştirmek üzere yurt dışına personel de göndermektedir. Eğitim dairesi başkanlığına ait eğitim stüdyosu olmamakla beraber düzenlenen kurslar için gerekli araç-gereç ve mekanın TRT'nin diğer bölümlerinden yeterli ölçüde sağlanmaktadır (1).

---

(1) Eğitimle ilgili bilgiler TRT Kurumu Eğitim Dairesi Başkanlığı öğretim görevlilerinden alınmıştır. Bu konuda basılı bir kaynağa ulaşılamamıştır.

TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından 1986 yılı içinde hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim kursları ve katılan kursiyer sayıları aşağıdaki gibidir.

TRT EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI 1986 YILI HİZMET ÖNCESİ VE HİZMETİÇİ KURSLARI DAĞILIM ÇİZELGESİ

<u>HİZMET ÖNCESİ KURSLAR</u>	<u>KATILANLARIN SAYISI</u>
1. Resim Seçici	20
2. Kamera Asistanı	62
3. Sesçi	17
4. Radyo Yardımcı Prodüktör	60
5. THM-TSM Gençlik Korosu Kursu	124 TSM (1)
	148 THM (2)
6. TV.Yrd.Prodükör	27
7. Spikerlik Kursu	34
8. Fotoğrafçı Kursu	17
9. Kamera Asistanı Kursu	39
10. Resim Seçici Kursu	33
11. Stajer Montajcı Kursu	31
12. İl ve İlçe Muhabir Kursu	38
13. TV.Yrd.Prđ.Kursu	30
14. Rd.Yrd.Prđ.Kursu	30

HİZMET İÇİ KURSLARI

KATILANLARIN SAYISI

1. TEM Aktarıcı Eğitimi	5
2. ITT-BTM Program Linki Eğitimi	9
3. Siemens TV Verici Eğitimi	7

(1) Türk Sanat Müziği

(2) Türk Halk Müziği

<u>HİZMET İÇİ KURSLARI (DEVAMI)</u>	<u>KATILANLARIN SAYISI</u>
4. NEC FM Radyo Ver.Eğitimi	8
5. FM Verici Eğitimi	8
6. Siemens TV.Ver.Eğitimi	7
7. Bilgisayar Kursu	25
8. Hitachi 5497-E Elektronik Kamera Kursu	8
9. Ölçü Bakım Kursu	8
10. İşletme Kursu	8
11. İşletme Kursu	6
12. İşletme Kursu	6
13. Honda Motor ve Alternatör Eğitimi	8
14. 600 Kw.O.O.Thomson CSF Eğitimi	14
15. FM Radyo Verici Eğitimi	10
16. FM Radyo Verici Eğitimi	7
17. FM Radyo Verici Eğitimi	9
18. Struver Otomatik Panc Eğitimi	12
19. NEC TV Verici Eğitimi	7
20. Mikro İşlem Tekniği	21
21. SK 97 EFP Kameraları Computer AUTO Setup Ölçü Bakım Kursu	6
22. SK-110-AE Renkli Stüdyo Kamerası İşletme Kursu	15
23. SK-110-AE Renkli Stüdyo Kamerası Eğitimi Kursu	8
24. SK-97 EFP İşletme Kursu	15
25. Yabancı Dil Eğitimi	199
26. Yönetim ve Hukuk Semineri	10
27. Sivil Savunma Eğitimi	-

HİZMET İÇİ KURSLARI (DEVAMI)KATILANLARIN SAYISI

28. Repro Kamera Eğitimi	4
29. İşi Basitleştirme Tekniği ve Verimlilik Eğitimi	4
30. Eğitimcilerin Eğitimi	4
31. Araştırma Yöntem ve Teknikleri	4
32. Klima Semineri	6
33. Elektronik (NETAŞ) Telefon Santral Eğitimi	2
34. Uygulamalı Bilgisayar Eğitimi	2
35. Film Trick Animation Eğitimi	6
36. Sanayide Mikro İşlemleri Eğitimi	4
37. Sportif Dallar Eğitimi	40

YURT DIŞI EĞİTİM

Radyo ve TV Programcılığı, Foto Film Cihazlarının İşletilmesi, Bakım ve Onarım, TV Verici Planma ve Ölçümü, Genel TV Ölçüm Tekniği, TV Mühendisliği, Lisans Eğitim Konularında 21 ve Amerikanın Sesi Radyosunda Spikerlik ve Muhabirlik yapmak için 1 kişi; toplam 22 personel yurt dışına gönderilmiştir.

2.1.3. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi (FRTEM)

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi'nin amacı, okulların görsel işitsel ders aracı ihtiyacını karşılamaktır. Kurum eğitim programla-

rı yapımında görevlendirmek üzere yer yer kısa süreli yapımcı, yönetmen ve senarist eğitim kursları düzenlemektedir.

Kurum 1951 yılında "Öğretici Filmler Merkezi" olarak kurulmuştur. 1961 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ve Unesco'nun işbirliği ile yeniden teşkilatlanmıştır. Bu düzenleme ile "Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi" olarak daha kapsamlı ve geniş teknik imkanlarla çalışmaya başlamıştır.

FRTEM'ce üretilen görsel-işitsel eğitim gereçleri (Film senaryoları, film kopyaları, film şeritleri, radyo-televizyon programları ve basılı gereçler) çeşitli dağıtım kanalları ile öğrencilerin hizmetine sunulmaktadır.

Eğitim Teknolojisine yönelik materyallerin üretiminde hizmet veren FRTEM'in çalışmalarına bağlı tüm ünitelerin personel ihtiyacını karşılamak ve hizmet verdiği alanda potansiyel yaratmak üzere sürekli ve sistemli hizmet içi kursları milli eğitim bünyesinden gelen isteklere ya da merkezin önceden hazırlanan yıllık faaliyet çalışmalarına göre açılmaktadır.

İlgili bir konuda kurs düzenlenmesi kararı alındığında öncelikle "kurs açma teklifi" Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'na gönderilmektedir. Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı

tarafından onaylanan "kurs açma teklifleri" Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın onayına sunulmaktadır. Onaydan gelen kurs açma teklifleri FRTEM Program Eğitim ve Planlaması bölümü (1) tarafından ayrıntılı program haline getirilmektedir.

Ayrıntılı programda açılacak kursun, ne kadar süreyi kapsayacağı, hangi konuların işleneceği, etkinliklerin neler olacağı, kursda hangi öğretim elemanlarının öğretim hizmetinde bulunacağı gibi açıklamalar bulunmaktadır.

Ayrıntılı kurs programları yine kurs açma tekliflerindeki gibi bir prosedür izleyerek Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na onaya gönderilmekte ve onaylanarak FRTEM'e geri dönmektedir. Bu aşamadan sonra kurs açılacağına dair gerekli duyurular Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde afiş, yazı vb. aracılığıyla yapılmaktadır.

Kurs duyurularının yapılmasından sonra belli bir süre içinde müracaat eden adaylar içinden birtakım önceliklere göre tespit edilen kişiler adreslerine yollanan davetiyeler ile kursa çağrılmaktadırlar. Kurslar genellikle öğ-

---

(1) FRTEM'in bu bölümü Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TRT'nin işbirliği ile yayınlanan Okul Radyosu Programını hazırlamakla da yükümlüdür.

retim yılı sonlarındaki yaz tatillerinde açılmakta ve Ankara'da yapılmaktadır. Kurslara katılan kursiyerlerin yemek, yatak gibi ihtiyaçları ile yolluk ve ödenekleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

FRTEM'de verilen kurslarda eğitim yayıncılığı ağırlıklı olarak işlenmektedir. Kurs öğretimi belgesel filmler, eğitim filmleri ve eğitim televizyonu konularını kapsamaktadır.

FRTEM kurslarında öğretim görevlisi olarak Üniversite ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile TRT Kurumu elemanlarından yararlanılmaktadır. Örneğin 1986 yılında açılan kurslarda Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'ne mensup öğretim elemanlarından yararlanılmıştır (1).

Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi tarafından 1986 yılında film ve televizyon program yapımı konusunda iki ayrı kurs açılmıştır. Bu kurslarda en gün süreyle toplam 50 kursiyer eğitilmiştir. FRTEM tarafından 1986 yılı içinde açılan bu kursların programları 25.inci sayfada görüldüğü gibidir.

---

(1) Eğitimle ilgili bilgiler FRTEM'in "Program Eğitim ve Planlaması" bölümü yetkilileri ile yapılan görüşmeden alınmıştır.

FİLM-RADYO-TELEVİZYON İLE EĞİTİM MERKEZİ 1986 YILI FİLM
VE TELEVİZYON YAZIM VE YAPIM KURSU PROGRAMI

FİLM SENARYO YAZIM YAPIM KURSU PROGRAMI

<u>TARİH</u>	<u>KONULAR</u>
7 Temmuz 1986	FRTEM'in Tanıtılması Kurs Programlarının Tanıtılması Film Gösterisi
8 Temmuz 1986	İletişim ve İletişim Araçları Tanıtımı
9 Temmuz 1986	Film Yapım Tekniklerine Giriş Fotoğraf Nedir, Tarihçesi Film Nedir, Türleri Sinema Nedir, Tarihçesi Film Nedir, Türleri
10 Temmuz 1986	Belgesel Filmler Eğitim Filmleri Değerlendirme
11 Temmuz 1986	Senaryo Nedir, Yazım Teknikleri Senaryo Yazımı Değerlendirme
14 Temmuz 1986	Film Çekimi (Grup Çalışması)
15 Temmuz 1986	Kurgu (Grup Çalışması)
16 Temmuz 1986	Negatif Kesim (Grup Çalışması)
17 Temmuz 1986	Seslendirme-Miks (Grup Çalışması)
18 Temmuz 1986	Film Şeridi Kurs Belgelerinin Dağıtılması

FRTEM TELEVİZYON SENARYO YAZIM YAPIM KURSU PROGRAMI

<u>TARİH</u>	<u>KONULAR</u>
4 Ağustos 1986	FRTEM'in Tanıtılması Kurs Programının Açıklanması TV'nin eğitim öğretim etkinliklerindeki yeri, etkisi dünyada ve Türkiye'de televizyonla eğitim uygulaması
5 Ağustos 1986	Televizyon Yayın İlkeleri Yayın İlkeleri (Uygulama) TV Program Yapım Evreleri-I
6 Ağustos 1986	TV Program Yapım Evreleri-II TV Program Yönetiminin Temel İlkeleri TV Program Yapım Evreleri-III
7 Ağustos 1986	TV Program Yapım Evreleri-IV TV Program Yapım Evreleri-V
8 Ağustos 1986	TV Program Yapım Evreleri-VI Tartışma
11 Ağustos 1986	TV Program Yapım Evreleri-VII (Dış Çekim ve Aktüel Kamera) Tartışma
12 Ağustos 1986	Uygulama (TV Metin ve Çekim Senaryosu Yazımı) Tartışma
13 Ağustos 1986	Yönetim Uygulaması (Stüdyo içi çekimde) Tartışma
14 Ağustos 1986	TV Eğitim Program Senaryosunun Yazımı Değerlendirme
15 Ağustos 1986	Genel Değerlendirme İstek ve Öneriler Belgelerin Dağıtılması

2.2. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİNE YÖNELİK FAKÜLTE VE YÜKSEKOKUL ÖĞRETİMİ

Sinema ve televizyon öğretimi hakkında 2547 sayılı yükseköğretim yasası'ndan önce de bu alanda eğitim olduğu ve yeni yasa ile bu birimler aslında dağılmayıp belli statüler kazandığı için yasadan önceki duruma bakmakta yarar vardır.

Bu dönemde Türkiye'de,

- 1) Üniversite; 2) Akademi; 3) Yüksek Okul;
- 4) Enstitü gibi kurumlarda yükseköğretim yapılmaktaydı.

Görüntü ve sese dayalı bazı iletişim eğitimleri yukarıda sayılan bu kurumlarda verilmekteydi. Bu kurumlara giriş merkezi Üniversite Seçme Sınavıyla ya da ön kayıt sistemi ile olmaktaydı. Eğitim üniversitelerde dört yıl, akademilerde dört veya beş yıl, yüksek okullarda üç veya dört yıl olarak yapılmaktaydı.

Bu dönemde görüntü ve sese dayalı kitle iletişimüne yönelik mesleki eğitim şu okullarda yapılmaktaydı.

- . Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, İletişim Bilimleri Fakültesi,
- . Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu,
- . Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi, Basın Yayın Yüksek Okulu,
- . İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi;

- Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu,
- . İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu,
  - . İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, Sinema-TV Enstitüsü,
  - . Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu,
  - . Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Ses ve Gösteri Sanatları Bölümü

1981 yılında çıkan 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası ile görüntü ve sese dayalı kitle iletişimine yönelik mesleğin eğitimi üniversite, fakülte ve yüksekokullar kapsamına alınmıştır.

Bu yasaya göre,

Ön lisans	2 yıl
Lisans	4 yıl
Yüksek Lisans	2 yıl
Doktora	3 yıl şeklinde planlanmıştır.

Yine bu yasayla öğretim üyelerinin akademik statüleri de yeniden düzenlenmiş ve ayrıca müzik ve sahne sanatlarında üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde lisans-üstü bir yükseköğrenime eş değer kabul edilen sanatta yeterlilik eğitimi getirilmiştir (1).

---

(1) "Yükseköğretim Kanunu (2547 S.K.)" Resmi Gazete, 17506; 6 Kasım 1981, madde.3

1982 yılından sonra görüntü ve sese dayalı kitle iletişimi öğretimi yapan yükseköğretim kurumları, radyo ve televizyon bölümü bulunan basın yayın yüksek okulları ve sinema-tv bölümü bulunan güzel sanatlar fakültelerinden teşekkür etmiştir.

Söz konusu kanunla kurulan basın-yayın yüksek okullarının amacı; basın, radyo, televizyon, halkla ilişkiler, sinema, reklamcılık ve turizm gibi kitleye yönelik alanlarda eleman yetiştirmektir. Bu amaçla toplumsal, siyasal ve ekonomik olayları kavramayı sağlayacak biçimde çok yönlü kültür, teknik ve uzmanlık bilgileri vererek Türkiye'nin iletişim yaşamına ilişkin konularda eğitim öğretim vermektir. Yine bu okulların radyo ve televizyon bölümlerinin amacı; radyo ve televizyon yayıncılığına yönelik nitelikli eleman yetiştirmektir.

Güzel sanatlar fakültelerine bağlı sinema ve televizyon bölümlerinin amaçları da sinema ve televizyon sanatı ile bu alanda kullanılan tekniklere ilişkin konularda eğitim ve öğretim yapmaktır.

1982 yılından sonra yapılan düzenleme ile statüleri yeniden düzenlenen sinema, radyo-televizyon'a yönelik kitle iletişimi öğretimi veren yükseköğretim kurumları şunlardır.

- . Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi,
Sinema-TV Bölümü
- . Ankara Üniversitesi, Basın Yayın Yüksek Okulu

- . Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı
- . Ege Üniversitesi, Basın Yayın Yüksek Okulu
- . Gazi Üniversitesi, Basın Yayın Yüksek Okulu
- . İstanbul Üniversitesi
  - 1) Basın Yayın Yüksek Okulu
  - 2) Radyo Televizyon Yayıncılığı Eğitim Programı
- . Marmara Üniversitesi
  - 1) Basın Yayın Yüksek Okulu
  - 2) Güzel Sanatlar Fakültesi, Görüntü ve Sahne Sanatları Bölümü
- . Mimar Sinan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı

3. TÜRKİYE'DE SİNEMA, RADYO-TELEVİZYON ÖĞRETİMİ VEREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ EĞİTİM ORTAMLARI

3.1. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON BÖLÜMÜ

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Açıköğretim Fakültesi'nin örgün bölümlerinden biri olan sinema-televizyon bölümünün kuruluş çalışmaları 1973 yılına kadar inmektedir. Söz konusu kuruluş çalışmaları şöyle özetlenebilir. O zamanki adıyla Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1976 yılında Türk-Alman işbirliği ile yapılan teknik yardım anlaşması sonucu eğitim televizyonu konusunda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

1973'de Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca pilot proje olarak kalkınma programına alınan "Televizyonla Eğitim Enstitüsü'nün kurulması ve çalışmalarını genişletmesinden sonra kurulan "Sinema ve Televizyon Yüksek Okulu" 1980 yılında "İletişim Bilimleri Fakültesi"ne dönüşmüştür. İletişim Bilimleri Fakültesi ve Televizyonla Eğitim Enstitüsü bünyesinde başlatılan akademik çalışmalar sonucu her yıl düzenlenen uluslararası ve ulusal eğitim teknolojisi seminerleri ve bu konudaki yayınları ile Türk Açıköğretimi'nin gerekli bilimsel birikimi sağlanmıştır. Bu çalışmaların sonucu olarak 1982 yılında kurulan Açıköğretim Fakültesi yaygın

ve örgün olmak üzere iki yönlü eğitim hizmeti vermeye başlamıştır (1).

İletişim Bilimleri Fakültesi 1982 yılında Açıköğretim Fakültesi örgün bölümlerini oluşturarak dört bölüme ayrılmıştır. Sinema-Televizyon bölümü fakülteye bağlı örgün bölümlerden biri olarak öğretim yapmaktadır.

Bölüm 1984-1985 Ders yılından başlayarak ilk yılı İngilizce "hazırlık" olmak üzere beş yıl süreli öğretim yapmaktadır.

.Okulun Bulunduğu Yer

Anadolu Üniversitesi'nde sinema-televizyon öğretiminin yapıldığı bölümün bulunduğu yer, Yunusemre Kampüsü içindedir. Üniversite'nin Yunusemre Kampüsü Ankara-İstanbul çevre yolu üzerindedir. Buraya ulaşım şehrin her yönünden sefer yapan belediye otobüsleri ve dolmuşlar vasıtasıyla sağlanmaktadır. Sinema-televizyon bölümünün açık adresi şöyledir. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Sinema-Televizyon Bölümü. Yunusemre Kampüsü/ Eskişehir"

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

---

(1) Açıköğretim Fakülteniz ve Siz. (Açıköğretim Fakültesi Tanıtma Kılavuzu, Meteksan Matbaası, Ankara: 1984)

Sinema-Televizyon bölümü, öğrencileri örgün bölümlerin de yer aldığı dört katlı ve geniş bir alana kurulmuş binada öğretim görmektedir. Binada bulunan dershaneler 25 kişiliktir. Öğretim yapılan binada bir öğrenci stüdyosu, fotoğraf laboratuvarı, grafik atölyesi ve daktilo sınıfı bulunmaktadır.

Tüm öğrencilerin faydalanmasına açık ve özenle düzenlenmiş yeşil alanlar bulunan üniversitenin Yunusemre Kampüsü'nde; sinema salonu, kapalı spor salonu, tenis kortu, futbol sahası, mediko sosyal hastahanesi ve kütüphanesi bulunmaktadır.

Öğrencilerin barınma ihtiyaçları için Yunusemre Kampüsü içinde Kredi ve Yurtlar kurumuna ait kız ve erkek öğrenci yurtları bulunmaktadır.

Yine Yunusemre Kampüsünde sinema ve televizyon bölümü öğrencilerinin İktisat, Eczacılık, Eğitim Fakülteleri ve iki yüksek okulun ortaklaşa kullandıkları öğrenci yemekhanesi ve Açıköğretim Fakültesi örgün bölüm öğrencilerine ait öğrenci kantini bulunmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümü öğrencileri sosyal faaliyet olarak; fotoğrafçılık klübü, karikatür klübü ve Halk Bilim çerçevesinde çalışmalarda bulunmaktadır. Öte taraftan Basım-Yayımcılık bölümü tarafından periyodik olarak "Gülümseme" adında bir de gazete yayınlanmaktadır.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümü öğrencileri üçüncü ve dördüncü sınıflarda yaz ayları içinde TRT'nin Ankara, İstanbul ve İzmir'deki radyo ve televizyon ünitelerinde staj yapmaktadırlar.

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümünde öğrenim görmek isteyen lise mezunları bu bölüme ön kayıt ve iki aşamalı sınav sonucunda kabul edilmektedir. Öğrenci Yerleştirme Sınavı Türkçe ve Sosyal ağırlıklı bir taban puanla bölüme ön kayıdı yapılan adaylar yazılı ve sözlü olmak üzere iki yetenek sınavına alınmaktadır. Yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı bulunan öğrencilerin bölüme kesin kaydı yapılmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümünde 1986-1987 öğretim yılında hazırlık sınıfında 22, birinci sınıfta 37, ikinci sınıfta 25 ve dördüncü sınıfta 37 öğrenci lisans öğrenimi görmektedir (1).

.Öğretim Kadrosu

Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon Bö-

---

(1) Öğrenci Sayılarına İlişkin Bilgi Fakülte Sekreterliğinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

lümü'de 1986-1987 öğretim yılı I. dönemi itibari ile 3 Profesör, 4 Doçent, 7 Yardımcı Doçent, 7 Öğretim Görevlisi ve 2 Okutman ders vermektedir. Hazırlık sınıflarında ise öğretim; çoğunluğunu yabancı öğretim elemanlarının oluşturduğu bir grup öğretim elemanlarınca yürütülmektedir (1).

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Sinema-Televizyon Bölümü öğrencileri öğrenim gördükleri alanla ilgili teknoloji ile iç içe bulunmaktadır. Okulda biri öğrencilerin hizmetinde diğeri ikisi Açıköğretim, açık bölüm ders programlarının çekiminde kullanılmak üzere üç televizyon stüdyosu, iki adet ses stüdyosu ve mobilize dış çekim aracı bulunmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi, televizyon stüdyolarının fikir vermesi bakımından bazı teknik olanakları aşağıya alınmıştır. Buna göre gerek açık bölümün gerekse örgün bölümün hizmetinde olan bazı teknik olanaklar aşağıdaki gibidir.

Stüdyo-I (Televizyon)

150-180 metrekare kullanım alanlı stüdyonun aydınla-

---

(1) Öğretim Kadrosuna İlişkin Bilgi Okulun Ders Dağılım Çizelgelerinden Çıkarılmıştır.

tılması dimmer kontrollüdür. Stüdyonun teknik araç ve gereci şunlardır.

- . KY-320 ENG-EFP üç tüplü renkli JVC video kamera
- . KCP-40 tipi renkli Bosch kamera
- . KCA-90 tipi renkli ENG ve EFP kamera
- . Vision Mixser A₁, A₂, B tip
- . 2 inç (AVR-2 video teyp ampex)
- . 1 inç (BCN-20 B Format video teyp)
- . 1 inç (VPR-2B-C Format video teyp)
- . ECS-103 Convergence kurgu kontrol ünitesi
- . Gemini-3 Dijital video efekt ünitesi
- . Chyron 4100-E kompüterize karakter jenaratör ve grafik animasyon üretici özel efekt cihazı
- . VPR-20 1 inç video recorder
- . Çeşitli mikrofonlar.

Altıgen Stüdyo (Televizyon)

300 metrekare kullanım alanlı, aydınlatması dimmer kontrollu stüdyo merkezi olarak stüdyo-I ve dış çekim aracını kontrol edebilecek olanaklara sahip bulunmaktadır. Stüdyoda bulunan teknik araç ve gereçler şunlardır.

- . BVP-360 P Sony kamera (üç tüplü renkli stüdyo tipi)
- . VPR-6 1 inç-C format video kayıt cihazı
- . Ampex AVC-33-S AD
- . 16 kanallı Sony ses mikseri MX-P 2016 dijital eko olanaklı.

Mobilize Dış Çekim Aracı

ECM-100 tipindeki mobilize dış çekim aracı şu özelliklere sahiptir. 3 adet BCC-20 Ampex color kamera, tüm kompüterize kamera kontrol ünitesi bulunmaktadır. Aracın diğer teknik donanımı şunlardır.

- . Grass-Vellev AB vision mikser, with double chromakey,
- . VPR-2B 1 inç C format video recorder
- . 18 kw jenaratör
- . Yüksek frekanslı telsiz mikrofönlü alıcı ve vericiler
- . ATR-700 ses teybi, 8 kanallı ses mikser

Öğrenci Stüdyosu

- . U-Matic 3/4 inç kayıt, play-beck cihazı 1 adet TBC ile
- . BY-110 JVC üç tüplü renkli kamera
- . Pikap
- . JVC KM-2000, AB vision mikser,
- . 6 kanallı ses mikseri
- . Vinten Trybot marka kamera ayaklığı
- . Robot kontrollu grafik kamera
- . 36 kanallı kompüterize kontrollu ses mikseri

Telesine

Bu ünite de 1 adet Multi Plexed telesine sistem 16 mm, 35mm, 8mm, ve dia renk düzeltme olanakları bulunmaktadır. 1 adet komple CCD tip ADS-1 model telesine sinemaskop cihazı (saniyede 1 kareden 99 kareye kadar slow ve fast motion

imkanlı) Negatif, pozitif film kamera, pozitiften negatife kopya olanağına sahip ayrıca bütün ünitelerle irtibatlı olmak üzere Betamax, VHS, U-matic (H.Band), U-matic (L.Band) video teyplere sahip bulunmaktadır.

Program üretim ünitelerinden başka yayın olanaklarına da sahip bulunan okulda 250 watt gücünde FM radyo vericisi ile 1 kw gücünde televizyon vericisi bulunmaktadır. Bu vericiler Eskişehir ve çevresine lokal yayın yapacak imkanlara sahiptir (1).

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon bölümünde bir öğretim yılı iki döneme ayrılmış bulunmaktadır. Her dönem için öğrenciler iki vize ve bir final sınavına katılarak ders geçmektedir. Hazırlık sınıfı dışında 8 dönem de aldıkları derslerin sınavlarını başarıyla veren öğrencilere lisans diploması verilmektedir.

Sinema-Televizyon bölümünde dört yıllık öğretim süresince 21'i sinema ve televizyonu ilgilendiren, 47 si genel olmak üzere toplam 68 ders görülmektedir. Bu dağılıma göre dönemler itibariyle dersler ve haftalık ders saatleri 39 uncu sayfada görüldüğü gibidir.

---

(1) Açıköğretim Fakültesi, Stüdyolarının teknik imkanları hakkındaki bilgi Bu Bölümde Görevli Teknik Elemanlardan Alınmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
SİNEMA-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

1. DÖNEM	HAFTALIK DERS SAATI
.Englis I	5
.Türkçe I	2
.Atatürk İlk. ve İnk.T.	1
.Güzel Sanatlar (Fotoğrafçılık)	4
.Introduction to Cinema and TV	4
.Introduction to Printing and Publishing	4
.Introduction to Economics	3
.Sociology	3
<hr/>	
2. DÖNEM	
.English II	5
.Türkçe II	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Fine Arts (Basic Desingn)	4
.Introduction to Advertising and Public Relations	4
.Introduction to Educational Sciences	4
.Business Management	3
.Psychology	3
<hr/>	
3. DÖNEM	
.İngilizce III	5

3. DÖNEM (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Türkçe III	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.The Production Technigues of Cinema and TV	4
.The Production Technigues of Radio	3
.History of Communaction	3
.History of Art-I	3

SEÇİMLİK

3

1. Social Psychology
2. Contemporary Thoughts I

4. DÖNEM

.İngilizce IV	5
.Türkçe IV	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.Technology of Cinema and TV	4
.Frame Composition	3
.Theories of Communaction	3
.History of Art II	3

SEÇİMLİK

3

1. Anthropology of Culture
2. Introduction to Computer
3. Contemporary Thoughts II

5. DÖNEM (1)HAFTALIK DERS SAATI

.İngilizce V	4
.Türkçe V	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.Kurgu Yöntemleri	3
.Yayın Müziği ve Seslendirme	3
.Senaryo Yazımı-I	3
.Sinema Tarihi	3
.Grafik	3
<u>SEÇİMLİK</u>	3

1. Uzaktan Öğretim Teknolojisi

2. Yönetim-Organizasyon

---

6. DÖNEM

.İngilizce VI	4
.Türkçe VI	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.STV'de Yapım Yönetim	3
.Radyo Program Türleri	3
.Senaryo Yazımı II	3
.Sinema Kuramları	3
.STV'de Grafik, Dekor, Kostüm	3

---

(1) Çalışmanın yapıldığı 1986-1987 öğretim yılında İngilizce Öğrenim henüz 3.sınıf aşamasına gelmediği için 5. dönemden sonraki dersler Türkçe verilmektedir.

SEÇİMLİK

3

1. Animasyon
  2. Radyo-TV Haberciliği
  3. Halk Eğitimi
-

7. DÖNEMHAFTALIK DERS SAATI

.İngilizce VII	3
.Türkçe VII	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.TV Program Türleri	4
.STV'de Dramatizasyon	3
.Sinema Analiz ve Yorum	3
.Uygarlık Tarihi	3
.Yayın Dili ve Anlatımı	2

SEÇİMLİK

3

1. Radyo-TV Reklamcılığı
  2. Dökümanter Film
-

8. DÖNEM

.İngilizce VIII	3
.Türkçe VIII	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Güzel Sanatlar/Beden Eğitimi	2
.Eğitim Televizyonu	3
.Türkiye'nin Eko.ve Sos. Yapısı	2

8. DÖNEM (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.İletişim Hukuku	3
.Bitirme Tezi	4
.Yayıncılık İlk. ve Uygulamaları	3
<u>SEÇİMLİK</u>	3
1. Radyo Oyunu	
2. STV'de Oyunculuk ve Sunuculuk	

3.2. ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Unesco'nun desteği ile 1965 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde kurulan Basın Yayın Yüksek Okulu 1981 yılına dek 16 yıl süre ile gazetecilik ve halkla ilişkiler eğitimi vermiştir. 1982 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun getirdiği düzenlemeler sonucu Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden alınarak doğrudan Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanmıştır.

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, basın, radyo, televizyon, halkla ilişkiler, sinema, reklamcılık, turizm gibi kitleye yönelik alanlarda eleman yetiştirmektedir. Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu bu çerçevede amaçlarını "toplumsal siyasal ve ekonomik olayları kavramak, çok yönlü kültür, teknik ve uzmanlık bilgileri vermek, Türkiye'nin iletişim yaşamına ilişkin konularda öğretim, eğitim ve araştırma yapmak" şeklinde belirtmektedir (1).

---

(1) Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu ve Mezunlarının Etkinlik Alanları. (Tanıtım Broşürü, Ajans-Türk Matbaası, Ankara: 1986)

.Okulun Bulunduğu Yer

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Ankara'da iç Cebeci Semtinde bulunmaktadır. Siyasal Bilgiler, Hukuk Fakültesi ile Eğitim Bilimleri Fakültesi arasında kalan dört katlı bir binada öğretim yapılmaktadır. Okula ulaşım belediye otobüsleri ve dolmuşlarla sağlanmaktadır. Okulun açık adresi şöyledir. "Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo-Televizyon Bölümü. İç Cebeci/Ankara"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo-Televizyon Bölümüne başvurular Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) aracılığı ile yapılmaktadır. Buna göre ÖSYM'nin 15898 program koda bulanan radyo-televizyon bölümü Türkçe ve Sosyal Bilimler ağırlıklı puan türü ile öğrenci kabul etmektedir (1).

Okulda 1986-1987 öğretim yılında birinci sınıfta 72, ikinci sınıfta 52, üçüncü sınıfta 72 ve dördüncü sınıfta 94 öğrenci öğrenim görmektedir (2).

---

(1) Arif Payaslıoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Araştırma, Geliştirme Birimi, AGB-0012, Ankara: 1985) s.98

(2) Öğrenci Sayıları ve Öğretim Kadrosuna İlişkin Bilgi Okul Sekreterliğinden Araştırmacı Tarafından Bizzat alınmıştır.

.Öğretim Kadrosu

Basın Yayın Yüksek Okulu öğretim kadrosunda 1986-1987 öğretim yılı itibariyle aralarında, Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinin de bulunduğu 8 Profesör, 10 Doçent, 1 Yardımcı Doçent, 13 Araştırma Görevlisi, 6 Öğretim Görevlisi ve 1 uzman görev yapmaktadır.

.Öğretimi Destekleyici Alanaklar ve Sosyal İmkanlar

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulunda da öğretim dört katlı ve geniş bir alana kurulmuş olan binasında yapılmaktadır. Bina'da derslikler, daktilo sınıfı, film izleme salonu, fotoğraf stüdyosu, radyo, televizyon, film üretim merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca tipo ve ofset olmak üzere iki basım makinesi, okul içinde yayın yapan kapalı devre radyo yayını ve üç yıldır yayınlanan "Görünüm" adındaki uygulama gazetesi faaliyetler arasındadır.

Okul dışı dönük faaliyetlerde de bulunmakta gerek kamu kesiminden, gerek özel kesimden kitap basımı, film yapımı, radyo ve televizyon program yapımı gibi talepleri okul bünyesinde oluşturulan döner sermaye işletmesi aracılığı ile karşılamaktadır.

Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrencileri Ankara Üniversitesi'nin öğrencilerine sağladığı imkanlar-

dan diğerk fakülte ve yüksek okul öğrencileri ile birlikte faydalanmaktadır. Üniversite de barınma ihtiyacı için 240 yatak kapasiteli "Vehbi Koç Öğrenci Yurdu" bulunmaktadır. Üniversite'ye bağlı tüm öğretim kurumlarında olduğu gibi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda da öğrencilere öğle yemeği verilmektedir. Ayrıca "Öğrenci Evi" adında bir lokal öğrencilerin beslenme, çalışma ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi içinde yer alan Merkez Kütüphanesi 60.000 kitabı ve 15.000 süreli yayını ile tüm öğrencilerin başvuru merkezi olmaktadır (1).

Ankara Üniversitesi öğrencilerininin sağlık hizmetleri mediko-sosyal merkezi müdürlüğünce karşılanmaktadır. Ayrıca hastalığı önleyici hizmetler dahilinde sağlık taraması da yapılmaktadır.

Ankara Üniversitesi'nde spor faaliyeti imkanları olarak Spor Eğitim Merkezi, Siyasal Bilgiler ve Ziraat Fakültesinde kapalı spor salonu, fakültelerde açık voleybol ve basketbol sahaları bulunmaktadır.

Ankara Üniversitesi'nin dağcılık kolu çalışmaları, folklor, müzik, tiyatro ve fotoğrafçılık

---

(1) Milliyet Gazetesi, Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı.
(Milliyet Kültür Yayınları, İstanbul: 1987) s.128

gibi diğerk etkinlikleri de bulunmaktadır.

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri Üniversite'nin imkanları dışında kültür ve sanat çalışmalarının yoğun olduğu Ankara'da çeşitli kurum ve kuruluşlardan faydalanabilmektedir. Bu kurumlar içinden, Milli Kütüphane, TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı Kütüphanesi, Ankara Sanat Evi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni orkestrası, Devlet Tiyatroları, Amerikan, İngiliz, Fransız, İtalyan, Alman, Libya Kültür Evleri, çeşitli sergi salonları, kültür ve sanat çalışmaları da öğrencilerin yararlanacağı imkanlı yerler olmaktadır.

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda radyo ve televizyon bölümü öğrencilerinin uygulama çalışmalarında kullandıkları iki amatör stüdyo kamerası, çeşitli mikrofonlar, ses kayıt cihazları, film montaj masasından oluşan bir televizyon stüdyosu ve kapalı devre yayını için gerekli donanıma sahip bir de radyo stüdyosu bulunmaktadır.

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler" ile "Radyo-Televizyon" bölümleri bulunmaktadır. Bu iki bölüm üçüncü sınıfa dek ortak öğrenim görmektedir.

Üçüncü sınıftan itibaren öğrenciler bağlı bulundukları bölümün dersini almaktadır. Bu nedenle mesleğe ilişkin dersler üçüncü sınıftan itibaren başlanmaktadır. Okulda bir öğretim dönemi iki yarı yıla bölünmüştür. Her yarı yıl için iki vize ve bir final sınavı yapılmaktadır. Sekiz yarıyıl sonunda derslerinde başarılı olan öğrencilere lisans diploması verilmektedir.

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo-Televizyon bölümünde dört yıllık lisans eğitimi boyunca 12'si radyo ve televizyonu doğrudan ilgilendiren, 71'i genel olmak üzere toplam 83 ders görülmektedir.

Radyo ve televizyon bölümünde yarıyıllar itibari ile görülen dersler aşağıdaki gibidir:

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU
RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

1. YARIYIL	Teorik	Uygulama	Toplam
.Hukukun Temel Kavramları	3	-	3
.Siyaset Bilimine Giriş	3	-	3
.Sosyoloji	3	-	3
.İstatistik	2	1	3
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türkçe	2	2	4
.Türk Kültür Sanat Hayatı ve Kurumları	3	-	3

1. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulama	Toplam
---------------------	--------	----------	--------

.Yabancı Dil	3	3	6
.Türk Dili	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

2. YARIYIL

.Anayasa	3	-	3
.İktisat (I)	3	-	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3	-	3
.Siyasal Tarih	3	-	3
.Türkçe	2	2	4
.Müzik	3	3	6
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türk Dili	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

3. YARIYIL

.İktisat (II)	3	-	3
.Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	3	-	3
.Daktilo ve Yazışma Tek.(I)	1	2	3
.Bilgi Kaynakları	2	1	3
.Sosyal Politika	3	-	3
.Yazınsal Türler	3	-	3
.Tiyatro	3	-	3
.Yabancı Dil	3	3	6

3. YARIYIL (DEVAMI)

	Teorik	Uygulama	Toplam
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türk Dili	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

4. YARIYIL

.Siyasal Düşünceler ve Rejim	3	-	3
.Kamu Maliyesi	3	-	3
.Sosyal Psikoloji	2	2	4
.Türkiye Ekonomisi	3	-	3
.Daktilo ve Yazışma Tekniği (II)	1	2	3
.Fotoğrafçılık (I)	2	1	3
.Plastik Sanatlarda Tem.Kavram	3	-	3
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türk Dili	1	-	1
.Beden Eğitim ve Spor	1	-	1

5. YARIYIL

.Kitle İletişim Kuramları	4	-	4
.Halkla İlişkiler (I)	2	-	2
.Radyoda Program Yapımı (I)	2	1	3
.Televizyon ve Filmin Temel Öğ.	3	-	3
.Basın Yayın Tarihi	3	1	4
.Fotoğrafçılık (II)	1	2	3
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1

5. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulama	Toplam
.Türkçe	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

6. YARIYIL

.Ceza Hukuku	3	-	3
.Türk Dış Politikası	3	-	3
.Sinema	2	2	4
.Radyoda Program Yapımı (II)	2	1	3
.TV'de Program Yapımı (I)	3	-	3
.Kamuoyu	3	-	3
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türkçe	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

7. YARIYIL

.Haberleşme Hukuku	4	-	4
.Devletler Hukuku	3	-	3
.Televizyonda Prog.Yapımı(II)	3	-	3
.Film Yapımı (I)	1	2	3
.Basın Yayın Yoluyla Halk Eğitimi	3	-	3
.Reklamcılık	2	-	2
.Radyoda Program Yapımı(III)	2	1	3
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1

7. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulama	Toplam
.Türkçe	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1
8. YARIYIL			
.Fikri Haklar	3	-	3
.Kamusal Tanıtma ve Turizm	4	-	4
.Uluslararası İktisat Politi- kası	3	-	3
.Televizyon Haberciliği	3	-	3
.Film Yapımı (II)	3	-	3
.TV'de Program Yapımı (III)	2	1	3
.Yabancı Dil	3	3	6
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Türkçe	1	-	1
.Beden Eğitimi ve Spor	1	-	1

3.3. DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON-FOTOĞRAFÇILIK ANA SANAT DALI

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Ege Üniversitesi Senatosu'nun 2.9.1975 gün ve 55/21 sayılı kararıyla kurulan Güzel Sanatlar Fakültesi başlangıçta Ses ve Gösteri Sanatları Bölümü, Biçimsel Sanatlar Bölümü ve Çevre Tasarımı bölümünden oluşmuştur. Zamanla Çevre Tasarımı Bölümü içinde yer alan Mimarlık ve Şehir Planlaması dallarıyla, Ses ve Gösteri Sanatları Bölümü içinde yer alan müzik, tiyatro, sinema dalları birer bölüm durumuna gelmiştir (1).

20 Temmuz 1982 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlanan Güzel Sanatlar Fakültesinde bölüm ve sanat dalları şu şekilde gösterilebilir.

- . RESİM BÖLÜMÜ
- . HEYKEL BÖLÜMÜ
- . UYGULAMALI SANATLAR BÖLÜMÜ
- . GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI BÖLÜMÜ
- . SAHNE VE GÖRÜNTÜ SANATLARI BÖLÜMÜ
- . MÜZİK BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

Sahne ve Görüntü Sanatları bölümünde ise şu ana sanat ve sanat dalları yer almaktadır.

- TİYATRO ANA SANAT DALI

. Dramatik Yazarlık Sanat Dalı

---

(1) Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi "1986-87 Yetenek Sınavları Kılavuzu". (Çoğaltma İzmir:1986) s.1

- . Oyunculuk Sanat Dalı
- . Sahne Tasarımı Sanat Dalı
- SİNEMA-TV-FOTOĞRAFÇILIK ANA SANAT DALI
  - . Fotoğrafçılık Sanat Dalı
  - . Sinema Sanat Dalı
  - . Televizyon Sanat Dalı

.Okulun Bulunduğu Yer

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü İzmir'de Alsancak Semtinde bulunmaktadır. Alsancak Stadyumunun yanında bulunan fakülteye ulaşım belediye otobüsleri ve dolmuşlar ile sağlanabilmektedir. Bölümün açık adresi şöyledir. "Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat Dalı. Alsancak/İzmir"

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Dokuz Eylül Üniversitesi daha önce Ege Üniversitesi'ne bağlı olan bazı fakülte ve yüksek okullar ile, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı yüksek okulların birleşmesiyle kurulduğu için dağınık bir yerleşim yapısına sahiptir. Üniversite'ye bağlı fakülte ve yüksek okullar Aydın, Manisa, Denizli, Muğla illeri ile İzmir'in Buca ilçesi, Alsancak ve Bornova semtlerine dağılmıştır. Bu nedenle üniversite imkanlarından öğrenciler aynı ölçüde

yararlanamamaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi mekan olanaklarının kısıtlı olması nedeniyle, Fakülte'nin Dekanlık ile Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü Alsancak'daki üç katlı ana binada, diğer bölümleri ise Bornova'da Ege Üniversitesi Kampusu içinde yer almaktadır.

Öte taraftan Güzel Sanatlar Fakültesi'nin İzmir Narlıdere mevkiinde yeni fakülte binasının yapılmasıyla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmaların bitmesiyle fakültenin dağılık birimleri aynı kampüste toplanacaktır.

Güzel Sanatlar Fakültesi'nin Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü'nün bulunduğu Alsancak'daki yerinde üç katlı bir ana binası ve prefabrik uygulama binaları bulunmaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'de 1982 yılından bugüne dek 15'in üzerinde bilimsel kongre, sempozyum ve seminer düzenlenmiş, çeşitli araştırma ve geliştirme projeleri uygulamaya konmuş, 200'ün üstünde film gösterisi yapılmış, 70'in üstünde sergi açılmış, 20'nin üstünde oyun sahnelenmiş, konserler düzenlenmiş ve plak dinletileri yapılmıştır.

Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlı Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü Öğrencileri, barınma sorunlarını Üniversitenin diğer öğrencileri gibi Kredi

Yurtlar Kurumu'na bağlı Bornova, İnciraltı ve Zübeyde Hanım yurtlarından faydalanarak çözümlenmektedirler.

Fakülte'de öğle yemekleri veren kafeterya ve öğrenci kantini bulunmaktadır. Bölümde 9829 dökümanın bulunduğu bir kütüphane ve Sağlık sorunlarının çözümü için Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Mediko-Sosyal Merkezi bulunmaktadır (1).

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne öğrenci kabulü, ön kayıt ve üç aşamalı yetenek sınavları ile yapılmaktadır. Fakülte'nin Sahne ve Gösteri Sanatları Bölümü'ne bağlı Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat Dalı'na başvuran adaylar söz konusu sanatlara olan ilgi ve yeteneklerini ölçmeyi amaçlayan bir test sınavına topluca alınmaktadırlar. Bu aşamayı kazanan adaylar yazılı anlatım ve çizim becerilerinin saptanacağı 2. aşama sınavına alınmaktadırlar. Bu sınavın değerlendirilmesinde yazılı anlatım %70, çizim % 30 ağırlıklı olarak hesaplanmaktadır. Bu sınavda da başarılı olan adaylar 3. aşama sınavı olarak "görüşme" ye alınırlar, "görüşme" sınav jürisinin aday

---

(1) Milliyet Gazetesi, "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı" (a.g.k.) s.136

öğrencilerin özel yetenek ve ilgilerini araştırıp, sanatsal konulara yatkınlıklarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu üç aşamayı da başarıyla tamamlayan adayların fakülteye kesin kaydı yapılmaktadır (1).

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema Sanat Dalında 1986-87 öğretim yılı itibariyle dört sınıfta 65 öğrenci bulunmaktadır. 1985-1986 yılında öğretime başlayan ve 1986-1987 öğretim yılında ikinci sınıfı bulunan televizyon sanat dalında ise toplam 20 öğrenci öğrenim görmektedir (2);

Öğretim Kadrosu

Dokuz Eylül Üniversitesi Sinema ve Televizyon Ana Sanat Dallarında 1986-1987 öğretim yılında 1 Profesör, 1 Yardımcı Doçent, 6 Öğretim Görevlisi ve 3 Araştırma Görevlisi ders vermektedir.

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat Dallarının yer aldığı bölümde birer adet 16 mm film kamera, video teyp ve televizyon alıcısı ile

-
- (1) Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi "1986-1987 Yetenek Sınavları Kılavuzu". (a.g.k.) s.12
- (2) Öğrenci sayılarına ilişkin bilgi Fakülte Sekreterliğinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

yerli ve yabancı film senaryosu arşivi bulunmaktadır. Uygulamaya ilişkin fiziki ve teknolojik donanım mevcut değildir. Öğrenciler büyük ölçüde staj imkanlarından yoksun oldukları için uygulama eksikliklerini Ege bölgesinde çekimi sürdürülen TRT-TV yapımlarında ve film çalışmalarında okulun yardımıyla çeşitli görevler alarak tamamlamaktadırlar.

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat Dallarında her öğretim yılı iki yarı yıla ayrılmış bulunmaktadır. Her dönem için öğrenciler iki vize ve bir final sınavına katılmaktadırlar. İkinci yıldan itibaren ön koşullu dersler bulunmaktadır. Bu derslerin alınması için ön koşulun yerine getirilmesi gereklidir. Öğrenciler 8 yarı yıl süresince gördükleri derslerin sınavlarını başarıyla verdikleri takdirde lisans diploması almaktadırlar.

Fakültenin sinema ve televizyon sanat dalında mesleki dersler birinci yarı yıldan itibaren başlamaktadır. Fakültede yıllar itibariyle görülen dersler aşağıdaki gibidir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
SİNEMA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

1. YIL	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Biçim-Renk Işık Tasarımı	4	12	16

1. YIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.TV' ye Giriş	4	-	4
.Sinemaya Giriş	4	-	4
.Fotoğrafçılık ve Temel Optik	4	-	4
.Dünya Sineması Tarihi	4	-	4
.Yazılı ve Sözlü Anlatım	4	-	4
.Uygarlık Tarihi	4	-	4
.Kitle İletişim Kuramlarına Giriş	4	-	4
.Toplumbilim	4	-	4
.Psikoloji	4	-	4
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Türk Dili	2	-	2
.Beden Eğitimi	-	2	2
.Yabancı Dil	12	-	12

2. YIL

.Sinema Dili	4	12	16
.Sinema-TV Grafiği	2	6	8
.Dünya Sineması Tarihi (II)	4	-	4
.Sinema Kuramları	4	-	4
.Görsel Anlatım	4	-	4
.Genel Sanat Tarihi	4	-	4
.Kitle İletişim Toplumbilimi	4	-	4
.Sanat Toplumbilimi	4	-	4
.Sanat İletişim Psikolojisi	4	-	4
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2

2. YIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Türk Dili	2	-	2
.Beden Eğitimi	-	2	2
.Yabancı Dil	8	-	8

3. YIL

.Film Yapım Yönetimi	12	12	24
.Film Müziği ve Seslendirme	6	2	8
.Türk Sineması Tarihi (I)	4	-	4
.Sinema Estetiği	4	-	4
.Sinema-TV Toplumbilimi	4	-	4
.Genel Sanat Tarihi (II)	4	-	4
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Türk Dili	2	-	2
.Beden Eğitimi	-	2	2
.Yabancı Dil	8	-	8

4. YIL

.Film Proje Diploma Çalışması	16	16	32
.Çağdaş Sinema ve Yorumu	4	-	4
.Reklamcılık	-	2	2
.Türk Sineması Tarihi (II)	4	-	4
.Sinema Göstergebilimi	4	-	4
.Yöntembilim	4	-	4
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Türk Dili	2	-	2

4. YIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Beden Eğitimi	-	2	2
.Yabancı Dil	4	-	4

3.4. EGE ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO TELEVİZYON BÖLÜMÜ

Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Okul, Mithatpaşa İzmir Özel Eğitim Vakfı tarafından İzmir Karataş Özel Gazetecilik Okulu adıyla 1968 yılında kurulmuştur. Özel Gazetecilik Okulu devlet kontrolü altında 25.8.1971 gün ve 1472 sayılı kanunla yürürlüğe konmuş (1) ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından mali açıdan desteklenmiştir.

Ege Üniversitesi Ekonomi ve Ticaret Fakültesi'ne bağlanan okulda öğretim 1976 yılına kadar üç yıl süreli olmuştur. 1976 yılında "Radyo-Televizyon" bölümünün öğretime açılması ile birlikte dört yıl süreli lisans eğitimi vermeye başlanmıştır.

1978-1979 öğretim yılında Hukuk Fakültesi bünyesine alınan okul 2547 sayılı kanunla doğrudan Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanmıştır.

Okulun öğretim amacı "Gazetecilik, radyo-televizyon ve halkla ilişkiler dallarında dört yıllık bir lisans derecesi vermektir" ifadesi ile tanımlanmaktadır (2).

---

(1) Ege Üniversitesi, Tanıtım Kılavuzu 1983. (Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir:1983) s.293

(2) Ege Üniversitesi, Tanıtım Kılavuzu 1983. (a.g.k.), s.293

.Okulun Bulunduğu Yer

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Üniversite'nin Bornova'daki Ege Kampüsü içinde Eczacılık Fakültesi ile aynı binada bulunmaktadır. Kampüse ulaşım, belediye otobüsleri, dolmuşlar, banliyö treni ve Ege Üniversitesi'nin öğrencilere tahsis ettiği 20 otobüs ile sağlanmaktadır. Okulun açık adresi şöyledir. "Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu. Bornova/İzmir"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) aracılığı ile öğrenci kaydı yapmaktadır. ÖSYM'nin 29463 program kodunda bulunan bölüme Türkçe ve Sosyal puanı toplamı ile öğrenci kabul edilmektedir (1).

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Radyo ve Televizyon bölümünde 1986-1987 öğretim yılında birinci sınıfta 62, ikinci sınıfta 41, üçüncü sınıfta 43 ve dördüncü sınıfta 48 öğrenci öğrenim görmektedir (2).

-
- (1) Arif Payaslıoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (a.g.k.), s.100
- (2) Öğrenci sayılarına ilişkin bilgi Yüksek Okul öğrenci işlerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

.Öğretim Kadrosu

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda 1986-1987 öğretim yılında kadrolu olarak 3 Profesör, 5 Doçent, 8 Yardımcı Doçent, 6 Öğretim Görevlisi, 15 Araştırma Görevlisi ve 3 Uzman görev yapmaktadır. Ayrıca ek saat ücreti ile dışarıdan 12 Öğretim Elemanı okulun derslerinde görev yapmaktadır.

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu öğretimini Eczacılık Fakültesi ile ortaklaşa kullandığı üç katlı binada sürdürmektedir. Binada kaba inşaatı bitmiş iç donanımına kısmen başlanmış bir televizyon stüdyosu, fotoğraf laboratuvarı ve derslikler bulunmaktadır. Ayrıca Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrencileri tarafından hazırlanan ve bir bölge gazetesi tesislerinde basılan uygulama gazetesi "Kalem" iki ayda bir yayınlanmaktadır.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri barınma ihtiyaçları için Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı Bornova, İnciraltı ve Zübeyde Hanım yurtlarından faydalanmaktadırlar.

Ege Üniversitesi'nde öğrencilerin spor, kültür, beslenme ve dinlenme ihtiyacını karşılamak için yapılan Ege Üniversitesi Kafeteryalar ve Spor Salonu kompleksi bulunmaktadır. Bu kompleksde Edebiyat,

Eczacılık, Basın-Yayın Yüksek Okulu öğrencileri yemek yiyebilmektedir.

Kafeteryalar ve spor kompleksinde ayrıca okuma salonları ve sanat odaları bulunmaktadır. Beslenme ihtiyacını karşılamak üzere ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bin kişi kapasiteli seyyar büfesi de kampüs içinde hizmet vermektedir.

Öğrencilerin sağlık hizmetleri Ege Üniversitesi'ne ait Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı'nca yürütülmektedir. Öğrencilerin tedavi ve ilaçları ücretsizdir (1).

Ege Üniversitesi'nin dışında İzmir'deki kültür merkezleride öğrencilerin yararlanmasına açıktır. Bunlardan Atatürk Kültür Merkezi'nde haftasonlarında senfoni orkestrası konserleri, sergiler film gösterileri, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmektedir. Fransız Kültür Merkezi'nde Sinema Klübü, Alman Kültür Merkezi'nde film gösterileri faaliyeti bulunmaktadır. Amerikan Kütüphanesi kitap ve dergileri ile İzmir Türk-Amerikan Derneği İngilizce dil programları ile öğrencilerin hizmetindedir (2).

---

(1) Milliyet Gazetesi, "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı" (a.g.k.), s.138

(2) Nalan Polat, "Kültür Merkezleri", Kalem Ege Üniversitesi Gazetesi. (Kasım, 1986), s.5

.Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda stüdyo ve yapıma ilişkin araç ve gereçler 16 mm film kamera ve bir adet portatif siyah-beyaz video kameradan oluşmaktadır.

.Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo-Televizyon bölümünde dört yıllık lisans öğretimi verilmektedir. Radyo-Televizyon Bölümü öğrencileri ilk iki yılda Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü öğrencileri ile ortak derslere girmektedir. Üçüncü sınıftan itibaren her bölüm kendine ait dersleri almaktadır. Öğretim süresince radyo ve televizyon bölümü öğrencileri 13'ü radyo-televizyonu ilgilendiren, 55'i genel olmak üzere toplam 68 ders görmektedir.

Buna göre radyo ve televizyon bölümü öğrencilerinin yarı yıllar itibari ile ders dağılımları aşağıdaki gibidir.

EGE ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU
RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

1. YARIYIL	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Hukukun Temel Kavramları	3	-	3
.Siyaset Bilimine Giriş	3	-	3

1. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Sosyoloji	3	-	3
.İstatistik	3	-	3
.Basın-Yayın Tarihi	3	-	3
.İşletme Ekonomisi	3	-	3

2. YARIYIL			
.Anayasa	3	-	3
.İktisat (1)	3	-	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3	-	3
.Siyasal Tarih	3	-	3
.Yönetim ve Organizasyon	3	-	3
.Muhasebe	2	2	4
.Fotoğrafçılık	1	2	3
.Türk Dili	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	6	-	6

3. YARIYIL			
.İktisat (1)	3	-	3
.Sosyal Bilimlerde Araş.Yönt.	3	-	3
.Daktilo ve Yazışma Tekniği(I)	1	2	3
.Bilgi Kaynakları	2	1	3
.Sosyal Politisa	3	-	3
.Dünya Edebiyatı	2	-	2
.Konuşma Eğitimi	3	2	5

4. YARIYIL	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Siyasal Düşünceler ve Rejimler	3	-	3
.Kamu Maliyesi	3	-	3
.Sosyal Psikoloji	2	2	4
.Türkiye Ekonomisi	3	-	3
.Daktilo Yazışma Tekniği(II)	1	2	3
.Bilgisayar Programlama	2	2	4
.İşletme Denetimi	2	-	2
.Türk Dili	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	4	-	4

5. YARIYIL

.Kitle İletişim Kuramları	4	-	4
.Halkla İlişkiler	2	1	3
.Radyo Program Yapımı (1)	2	1	3
.Televizyon ve Filmin Temel Öğeleri	3	-	3
.Tiyatro	3	2	5
.Radyo-TV İşletmeciliği	2	-	2
.Sanat Tarihi	2	1	3

6. YARIYIL

.Ceza Hukuku	3	-	3
.Türk Dış Politikası	3	-	3
.Sinema	2	2	4
.Radyoda Program Yapımı(II)	2	1	3

6. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Televizyon Program Yapımı(I)	3	-	3
.Kamuoyu	3	-	3
.Reklamcılık	2	2	4
.Türk Dili	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	4	-	4

7. YARIYIL

.Haberleşme Hukuku	4	-	4
.Devletler Hukuku	3	-	3
.TV'de Program Yapımı (II)	3	-	3
.Film Yapımı (I)	1	2	3
.Basın-Yayın Yoluyla Halk Eğitimi	2	-	2
.Uluslararası İlişkiler ve Örgütler	2	-	2
.Güncel Ekonomik Sosyal Olanaklar	2	1	3
.Türk Edebiyatı	2	-	2

8. YARIYIL

.Fikri Haklar	3	-	3
.Kamusal Tanıtma, Turizm	4	-	4
.Uluslararası İktisat Politikası	3	-	3
.Televizyon Haberciliği	3	-	3
.Film Yapımı (II)	3	-	3

8. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Yazı Türleri	3	-	3
.Kültür Sanat Hayatı ve Kavramları	3	-	3
.Türk Dili	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	2	-	2

3.5. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO TELEVİZYON BÖLÜMÜ

Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

1967 yılında Ekonomik ve Sosyal Faaliyet Ticaret Sanayi Şirketi tarafından "Özel Başkent Gazetecilik Yüksek Okulu" kurulmuştur. Bu kuruluş Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulunun çekirdeğini oluşturmuştur. 25 Ağustos 1971 tarihine kadar özel bir kurum olan okul bu tarihte Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne bağlanarak devletleştirilmiştir. 1973 yılına kadar üç yıllık eğitim yapılan Gazetecilik Yüksek Okulu 10 Kasım 1973 tarihinde alınan kararla dört yıllık lisans eğitimi vermeye başlamıştır (1).

1981-1982 öğretim yılında Gazi Üniversitesi bünyesine alınan ve adı da "Basın Yayın Yüksek Okulu" olarak değişen okul bugünkü statüsüne kavuşmuştur.

Okulun Bulunduğu Yer

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Ankara'da Emek mahallesinde bulunmaktadır. Okula

---

(1) Okulun tarihçesi hakkındaki bilgi Yüksek Okul Öğrenci İşleri ilgisinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

ulaşım Belediye otobüsü ve diğer araçlar ile sağlanmaktadır. Okulun açık adresi şöyledir. "Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Emek/Ankara"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) aracılığı ile öğrenci kabul etmektedir. ÖSYM'nin 35965 program kodunda bulunan (1) Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo-Televizyon bölümünde 1986-1987 öğretim yılında birinci sınıfta 66, ikinci sınıfta 83, üçüncü sınıfta 64 ve dördüncü sınıfta 73 öğrenci öğrenim görmektedir (2).

.Öğretim Kadrosu

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'n da kadrolu öğretim elemanı bulunmamaktadır. Yüksek Okulda Gazi Üniversitesi bünyesinden 3 Doçent, 2 Yardımcı Doçent, 4 Araştırma Görevlisi ve 1 Uzman ile ek saat ücreti ile görev yapan 5 Öğretim Görevlisi bulunmaktadır.

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu

-
- (1) Arif Payaslıoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (a.g.k.), s.101
- (2) Öğrenci Sayılarına ilişkin bilgi Yüksek Okul Öğrenci İşlerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

üç katlı bir binada öğretim hizmeti vermektedir. Öğretim yapılan binada radyo stüdyosu, 90 kişi kapasiteli kütüphanesi ve kaba inşaatı devam eden televizyon stüdyosu bulunmaktadır.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarını Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun Ankara'daki yurtları sağlamaktadır. Beslenme ihtiyacı konusunda 100 kişiye öğle yemeği verecek kapasite de bir kafeterya ve öğrenci kantini bulunmaktadır. Öğrencilerin sağlık hizmetleri Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte olup, Başkanlığa bağlı Sağlık Merkezinde muayene, tetkik ve laboratuvar hizmetleri ücretsiz olarak verilmektedir (1).

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencilerinin üniversitenin diğer öğrencileri ile ortaklaşa faydalandıkları bir kapalı spor salonu, futbol ve voleybol sahaları ve 3 basketbol sahası mevcuttur. Öğrencilerin müzik, folklor, tiyatro gibi sosyal etkinliklere de katılma imkanı bulunmaktadır.

Tüm bunların yanında Ankara'daki kültürel ve sosyal faaliyetlerden Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okul öğrencileri de yararlanmaktadır.

---

(1) Milliyet Gazetesi "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı".
(a.g.k.), s.142

.Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu radyo ve televizyon bölümünde televizyon öğretimi ile ilgili uygulama yapacak araç gereç bulunmamaktadır. Okulda radyo stüdyosu hakkında fikir verebilecek bir ses stüdyosu ve araç-gereç birikimi vardır.

.Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda Gazetecilik ve Halkla İlişkiler ve Radyo Televizyon bölümleri bulunmaktadır. Okulda bulunan her iki bölümde, üçüncü sınıfa kadar ortak derse girilmektedir. Üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenciler ortak derslerin yanında bölümlerine ait meslek derslerini de almaktadırlar.

Okulda bir öğretim dönemi iki yarı yıla bölünmüştür. Her yarı yılda iki vize ve bir final sınavı yapılmaktadır. Sekiz yarı yıl sonunda derslerini başarıyla tamamlayan öğrencilere lisans diploması verilmektedir. Dört yıllık lisans eğitimi süresince 14'ü radyo ve televizyonu ilgilendiren, 58'i genel olmak üzere toplam 72 ders görülmektedir.

Bölümde yarı yıllar itibari ile görülen dersler 76 ıncı sayfada görüldüğü gibidir.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU
RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

<u>1. YARIYIL</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATİ</u>
.İstatistik	3
.Hukukun Temel Kavramları	3
.Sosyoloji	3
.Anayasa Hukuku	3
.Türk Kültürü Tarihi	3
.Türk Dili	3
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	3
.Yabancı Dil	6
<hr/>	
<u>2. YARIYIL</u>	
.İktisat-I	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3
.Siyasal Tarih	3
.Siyaset Bilgisi	3
.Türk Dili	3
.Beden Eğitimi ve Spor	2
.Yabancı Dil	6
<hr/>	
<u>3. YARIYIL</u>	
.İktisat-II	3
.Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	3
.Sosyal Politika	3
.Daktilo ve Yazışma Tekniği	3

3. YARIYIL (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Bilgi Kaynakları ve Arşivcilik	2
.Siyasal Tarih	3
.Türk Halk Bilgisi	3
.Türk Dili	2
.Atatürk İlk. ve Ink. T.	2
.Yabancı Dil	6

4. YARIYIL

.Siyasal Düzen ve Rejimler	3
.Kamu Maliyesi	3
.Sosyal Psikoloji	3
.Türkiye Ekonomisi	3
.Daktilo	3
.Türk ve Dünya Edebiyatı	3
.Haberleşme Tarihi	3
.Tiyatro	3
.Türk Dili	2
.Beden Eğitimi ve Spor	2
.Yabancı Dil	6

5. YARIYIL

.Halkla İlişkiler	3
.Kitle İletişim Kuramları	3
.Temel Fotoğrafçılık	3
.Radyoda Program Yapımı	3
.TV ve Filmin Temel Öğeleri	5

5. YARIYIL (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Türk Dili	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

6. YARIYIL

.Türk Dış Politikası	3
.Ekonomik Düşünce ve Sistemler	3
.Sinema	3
.Radyoda Program Yapımı	3
.TV'de Program Yapımı	3
.Radyo ve Televizyon İşletmeciliği	3
.Temel Fotoğrafçılık	3
.Türk Dili	1
.Beden Eğitimi ve Spor	2
.Yabancı Dil	4

7. YARIYIL

.Haberleşme Hukuku	4
.Devletler Umumi Hukuku	3
.TV'de Program Yapımı	3
.Film Yapımı-I	3
.TV Metin Yazarlığı	3
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Türk Dili	1
.Yabancı Dil	4

<u>8. YARIYIL</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATI</u>
.Fikri Haklar	3
.Uluslararası İktisat Politikası	3
.Haberleşme Sosyolojisi	3
.Film Yapımı-II	3
.TV Haberciliği	3
.TV ve Film Yönetimi	3
.Konuşma Sanatı	3
.Türk Dili	1
.Beden Eğitimi ve Spor	2
.Yabancı Dil	4

3.6. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ

Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu 1950 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine bağlı, "Gazetecilik Enstitüsü" olarak faaliyete geçmiştir. İlk yıllarda iki yıl süreli yüksek eğitim veren enstitü 1969 yılından itibaren eğitim süresini üç yıla çıkarmıştır. Daha sonra "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu" adını alan ve dört yıllık eğitim faaliyeti içine giren kuruluş 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'ndan sonra İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı "Basın Yayın Yüksek Okulu" adı ile eğitim faaliyetini yürütmeye başlamıştır (1).

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu halen Gazetecilik ve Halkla İlişkiler ve Radyo-Televizyon bölümleri olmak üzere iki ayrı bölümde eğitim vermektedir. Okulun kendi kadrosunda öğretim üyesi bulunmamaktadır. Okulun öğretim üyesi ihtiyacı İstanbul'daki Üniversitelerin öğretim üyeleri ve tanınmış basın ve sinema, televizyon mensupları tarafından karşılanmaktadır.

---

(1) "İletim" İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Gazetesi. (Ekim,1986), s.3

.Okulun Bulunduğu Yer

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu İstanbul Beyazıt'da bulunmaktadır. Okula ulaşım belediye otobüsleri ve diğer araçlarla sağlanmaktadır. Okulun açık adresi şu şekildedir. "İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu. Beyazıt/İstanbul"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) sınavı ile öğrenci kabul etmektedir. ÖSYM'nin 41688 program kodunda yer alan okul Türkçe ve Sosyal toplum puanı ile öğrenci almaktadır (1).

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo ve Televizyon bölümünde 1986-1987 öğretim yılında ikinci sınıfta 113, üçüncü sınıfta 25 ve dördüncü sınıfta ise 18 öğrenci bulunmaktadır. Birinci sınıf da ise Gazetecilik Halkla İlişkiler ve Radyo Televizyon bölümü ortak olduğu için öğrenci sayıları ayrılamamaktadır (2).

-
- (1) Arif Payaslıoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (a.g.k.), s.102
- (2) Öğrenci sayılarına ilişkin bilgi Yüksek Okul Öğrenci İşlerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

.Öğretim Kadrosu

Okulda lisans öğretiminde ders veren 12'si Profesör, 18'i Doçent olmak üzere 30 öğretim üyesi ve 25 de öğretim görevlisi bulunmaktadır. Basın Yayın Yüksek Okulu'nun öğretim elemanı ihtiyacı özellikle Hukuk, İktisat, İşletme ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri tarafından karşılanmaktadır.

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu iki katlı bir bina içinde öğretim yapmaktadır. Derslikleri anfi ve sınıf biçimindedir. Dersliklerin genişliği öğrenci sayılarına göre yeterli değildir. Okulda özel bir kuruluşun desteği ile 200m² üzerine kurulmuş bir televizyon stüdyosu bulunmaktadır. Okulda, aynı binada 5000 dökümana sahip bir kütüphane de bulunmaktadır (1).

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri barınma ihtiyaçları için Kredi ve Yurtlar Kurumu ve özel kuruluşların yurtlarından faydalanmaktadırlar.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri beslenme ihtiyaçlarını Beyazıt ve Laleli'de bulunan yedi fakülte öğrencisi ile ortak olarak kullanılan 9400 kapasiteli "Turan Emeksiz" kafeteryasından karşıla-

---

(1) Selâhattin Altun, "Radyo-TV Stüdyomuz Hazır", İletişim Gazetesi. (a.g.k.), s.4

maktadırlar (1).

Öğrenciler için sağlık hizmetleri İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Mediko-Sosyal merkezince sağlanmaktadır.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri Üniversite bünyesinde faaliyetleri olan atletizm, basketbol, eskrim, voleybol, judo, yüzme, futbol, güreş, santraç, kayak, dağcılık, müzik, tiyatro, folklor gibi etkinliklere katılabilmektedirler.

Ayrıca Üniversite dışında okul öğrencileri Türk Basın ve Film sektörünün toplandığı yer olan İstanbul'da uğraşlarıyla ilgili, kültür ve sanat olayları ile iç içe bulunmaktadır.

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu televizyon bölümünde İngiltere'den getirilen 2 kamera, bir resim seçici masası ve transfer ünitesi bulunmaktadır. Çekimle yapılan kayıtları 7 bant halinde çoğaltabilmenin mümkün olduğu televizyon stüdyosunda çekim ve program hazırlamak için bulunması gereken bazı araçlar mevcuttur.

---

(1) Milliyet Gazetesi, "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı". (a.g.k.), s.149

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda dört yıllık lisans eğitimi verilmektedir. Okulda gazetecilik ve halkla ilişkiler ile radyo ve televizyon bölümleri bulunmaktadır. İki bölüm öğrencileri ilk iki yıl birarada öğrenim görmektedir. Bölümlere ayrılma öğrencilerin isteği ile olmaktadır. Bölümde bir öğretim yılı iki yarı yıla ayrılmış durumdadır. Her yarı yıl iki vize ve bir final sınavı yapılmaktadır. Sekiz yarı yıl sonunda derslerini başarıyla tamamlayan öğrencilere lisans diploması verilmektedir.

Dört yıllık öğretim süresince okulun radyo ve televizyon bölümünde 9'u radyo ve televizyonu ilgilendiren ve 72'si genel olmak üzere toplam 81 ders görülmektedir. Bölümde mesleki dersler üçüncü sınıfta başlamaktadır. Buna göre yarı yıllar itibarıyla ders dağılımları aşağıdaki gibidir:

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU
RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

<u>1. YARIYIL</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATİ</u>
.Hukukun Temel Kavramları	3
.Gazete Yazı Türleri	3
.Siyaset Bilimine Giriş	3
.Sosyoloji	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3

1. YARIYIL (DEVAMI)	HAFTALIK DERS SAATI
---------------------	---------------------

.Türk Dili ve Kompozisyon	2
.Güzel Sanatlar	1
.Yabancı Dil	4

2. YARIYIL

.Siyasal Tarih	3
.İktisat-I	3
.Basın-Yayın Tarihi	1
.Anayasa Hukuku	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3
.Basın Fotoğrafçılığı	2
.Stenografi	2
.Türk Dili ve Kompozisyon	2
.Güzel Sanatlar	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	3

3. YARIYIL

.Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	3
.Kamu Personeli	2
.Bilgi Kaynakları	3
.İktisat-II	3
.Basın Fotoğrafçılığı	4
.Daktilografi	2
.Türk Dili ve Kompozisyon	2

3. YARIYIL (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Güzel Sanatlar	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

4. YARIYIL

.Haber Toplama ve Yazma Teknikleri	4
.Siyasal Düşünceler	3
.Kamu Maliyesi	3
.Türkiye Ekonomisi	3
.Sosyal Psikoloji	4
.Basın Fotoğrafçılığı	1
.Daktilografi	2
.Türk Dili ve Kompozisyon	2
.Güzel Sanatlar	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

5. YARIYIL

.Kitle İletişim Kuramları	4
.TV ve Filmin Temel Öğeleri	3
.Halkla İlişkiler	2
.Radyo Programcılığı	3
.Stenografi	2
.Ajans ve ajans Haberciliği	3
.Spor Yazarlığı ve Spor Tarihi	3
.Reklam Teorileri	2

5. YARIYIL (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Güzel Sanatlar	1
.Yabancı Dil	4

6. YARIYIL

.Ceza Hukuku	3
.Türk Dış Politikası	3
.Sinema	4
.TV Program Yapımı	4
.Radyoda Program Yapımı	4
.Türk Dili ve Kompozisyon	2
.Güzel Sanatlar	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

7. YARIYIL

.Uluslararası İlişkiler ve Örgütler	2
.Devletler Hukuku	8
.Haberleşme Hukuku	4
.Kamuoyu Araştırmaları	2
.Basın Ahlakı	1
.Stenografi	1
.Film Yapımı	2
.TV Program Yapımı	3
.Güzel Sanatlar	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	3

8. YARIYILHAFTALIK DERS SAATI

.Fikri Haklar	3
.Kalkınma Ekonomisi	2
.Dünya Ekonomisi	2
.Uluslararası İktisat Politikası	3
.Kamusal Tanıtma	4
.Film Yapımı	2
.TV Haberciliği	3
.Güzel Sanatlar	1
.Türk Dili ve Kompozisyon	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1
.Yabancı Dil	3

3.7. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ MESLEK YÜKSEK OKULLARI RADYO- TELEVİZYON YAYINCILIĞI EĞİTİM PROGRAMI

Programın Kuruluşu

İstanbul Üniversitesi'nde 7 Ekim 1986 tarihinden itibaren mevcut dört yıllık Radyo Televizyon Lisans bölümünün yanında iki yıllık mesleki ön lisans eğitimi veren Radyo Televizyon Yayıncılığı Eğitim Programı başlatılmıştır.

Bu iki yıllık mesleki eğitimin amacı "sanayi ve hizmetler sektörü için gerekli olan ve teknisyen düzeyindeki ara eleman yetiştirilmesini sağlama" şeklinde belirtilmiştir.

Bu çerçevede İstanbul Üniversitesi Meslek Yüksek Okulları Radyo Televizyon yayıncılığı eğitim programı için İstanbul Üniversitesi, TRT, bir basın kuruluşu, film şirketleri temsilcilerinden oluşan bir grup işbirliğini öngören bir anlaşma imzalamışlardır (1).

Bu uygulamada İstanbul Üniversitesi'nin mevcut eğitim sisteminden farklı olarak öğretim yılı üçe bölünmüştür. Bu bölümlerin ilk ikisi teorik olarak İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu binasında yapılacaktır. Her öğretim yılının üçüncü yarı yılı ise işbirliğinde bulunan kuru-

---

(1) İletim Gazetesi. (a.g.k.), s.1

luşların bünyelerinde uygulama (staj) biçiminde yapılacaktır.

.Okulun Bulunduğu Yer

İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon Yayımcılığı Eğitim Programı 1986-1987 öğretim yılı için İstanbul Üniversitesi'nin Beyazıt'da bulunan Basın Yayın Yüksek Okulu'nun binasını kullanmaktadır. Bölümün açık adresi şöyledir. "İstanbul Üniversitesi Meslek Yüksek Okulları Radyo Televizyon Yayımcılığı Eğitim Programı. Beyazıt/İstanbul

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon yayımcılığı eğitim programı ilk öğretim yılı olan 1986-1987 yılı için lise diploması olan ve meslekle ilgili istek ve becerisi bulunan adaylar içinden ön kayıt ve yetenek sınavları ile öğrenci kabul etmiştir. Programın bu ilk senesinde toplam 21 öğrenci öğrenim görmektedir (1).

.Öğretim Kadrosu

İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon ya-

---

(1) Okula başvuru ve öğrenci sayıları hakkındaki bilgi İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci İşlerinden alınmıştır,

yımcılığı programının teorik öğretim kısmında İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda derslere giren öğretim üyeleri görev yapmaktadır. Bu arada her öğretim yılının üçüncü yarı yılını oluşturacak olan uygulamada ise uygulama yapılan kurum veya kuruluşun görevlendirdiği öğretim görevlileri ya da radyo ve televizyon alanında mesleğin uzman kişileri görev alacaktır.

.Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

İstanbul Üniversitesi Radyo ve Televizyon yayımcılığı eğitim programı öğrencileri İstanbul Üniversitesi ve bu üniversite'ye bağlı Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencilerinin sahip oldukları sosyal imkanlardan faydalanmaktadırlar.

Öte taraftan radyo-televizyon yayımcılığı Eğitim Programı öğrencileri, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü ile ilgili kuruluşların aralarında yaptıkları işbirliği protokolü uyarınca eğitimin bitmesi ile birlikte uygulama yaptıkları kurum ve kuruluşlarda sözleşmeli olarak çalışmaya başlayacaklardır.

.Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon Yayımcılığı Eğitim Programı için İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu televizyon stüdyosu dahilinde bir stüdyo kurulması işlemleri yapılmaktadır.

Program 7 Kasım 1986'da başlatıldığı için bu çalışmanın yapıldığı sırada henüz mekan ve araç-gereç imkanları sağlanmamıştır. Bu öğrencilerin öğretimlerinin bir bölümü radyo ve televizyon teknolojisinin bulunduğu kurum ve kuruluşlarda yapılacağından öğretim için gerekli araç gereç ihtiyacı belli bir süre buralardan karşılanacaktır.

Öğretim Programlarındaki Derslerin Dağılımı

İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon Yayıncılığı Eğitim Programı iki yıllık ön lisans programıdır. Bu programda her ders yılı üç yarı yıla bölündüğünden vize ve final sınavları her öğretim yılında programın teorik kısımlarını oluşturan ilk iki yarı yılda yapılacaktır. Üçüncü yarı yılı oluşturan uygulamada ise uygulamanın yapıldığı kurum veya kuruluşun uygulamaya katılan öğrenci hakkındaki görüşü alınacaktır. İki yıllık öğretimin 1. yılının iki yarıyılı teorik çalışmaya ayrıldığı ve diğer zamanlarla ilgili ders programları henüz belirlenmediği için çalışmaya yalnızca 1. yarıyıl dersleri alınabilmektedir.

Programı belirlenen 1986-1987 öğretim yılı birinci yarı yıl ders dağılımı 93 üncü sayfada görüldüğü gibidir:

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ MESLEK YÜKSEK OKULLARI
 RADYO-TELEVİZYON YAYINCILIĞI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
 DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

(Üçtebir Yıl Ders Programı)

<u>1. YARIYIL</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATI</u>
.İktisat	2
.Hukuk	2
.Kantitatif Teknikler	3
.Reklamcılık	1
.Radyo ve TV Tekniği	2
.Sinema ve Film Yapımı	1
.Metin Yazma ve Senaryo Tekniği	2
.Spikerlik	2
.TV Program Yapımı	2
.Türkçe	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

3.8. MARMARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

İstanbul Gazetecilik Okulu adıyla 1948 yılında orta dereceli bir meslek okulu hüviyetinde temeli atılan okul, 1954 yılında orta ve yüksek dereceli olmak üzere iki bölümde öğretim yapmıştır. 1967 yılında yüksek dereceli bir öğretim kurumu haline dönüştürülen ve 1971 yılında devletleştirilerek İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlanan Yüksekokul 1973 yılında "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu" adını almıştır (1).

1981 yılında ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu Hükümleri çerçevesinde Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanan Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nun adı Basın Yayın Yüksek Okulu olarak değişmiştir.

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun belirli bir mesleğe yönelik eğitim ve öğretime ağırlık verdiği belirtilmektedir. Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu halen Gazetecilik ve Halkla İlişkiler, Radyo ve Televizyon bölümlerinde öğretim vermektedir (2).

-
- (1) M.Nuri İnuğur, "Yeni Bir Öğretim Yılına Girerken Marmara Üniversitesi, B.Y.Y.O. "Marmaranın Sesi Dergisi". (Ekim 1985), s.11
- (2) M.Nuri İnuğur, (a.g.k.), s.11

.Okulun Bulunduğu Yer

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu İstanbul'un Harbiye semtinde bulunmaktadır. TRT İstanbul Radyosu'nun Harbiye'deki binasının karşısında bulunan sokaktan Dolapdere kesimine inerken ulaşılmaktadır. Okulun açık adresi şöyledir. "Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Küçükba-
yır Sok. No:129 Harbiye/İstanbul"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) sınavı aracılığı ile öğrenci kabul etmektedir. Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ÖSYM'nin 47484 nolu program kodunda bulunmakta ve Türkçe ve Sosyal puanları toplamı ile öğrenci almaktadır (1).

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda 1986-1987 öğretim yılı Radyo-Televizyon bölümünde birinci sınıfta 54, ikinci sınıfta 57, üçüncü sınıfta 48 ve dördüncü sınıfta 41 öğrenci öğrenim görmektedir(2).

.Öğretim Kadrosu

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Oku-

(1) Arif Payaslıoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (a.g.k.), s.104

(2) Öğrenci sayılarına ilişkin bilgi Yüksek Okul öğrenci işlerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

lu'nda 1986-1987 öğretim yılında kadrolu 15, sözleşmeli 8 öğretim elemanı bulunmaktadır. Ayrıca Marmara Üniversitesi kadrosundan 6 ve Harp Akademileri kadrosundan 1 öğretim üyesi ders vermektedir.

Öğretim Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Dört katlı bir binada öğretim yapmaktadır. Okulda kütüphane ve santraç odası ile video salonu ve kantin bulunmaktadır. Ayrıca Basın Yayın Yüksek Okulu Yayın Organı olarak "Marmara'nın Sesi" ayda bir yayınlanmaktadır.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencilerinin barınma ihtiyacı için, Kredi ve Yurtlar Kurumunun Bağlarbaşındaki Yurdu ve Üniversite'nin Anadolu Hisarı'ndaki tesisleri bulunmaktadır. Beslenme ihtiyacı ise okul kantininden verilen öğle yemeği ile sağlanmaktadır.

Öğrencilere sağlık hizmetleri Marmara Üniversitesi'nin Fikirtepe Kampüsü ve Bahçelievler'deki tesislerde bulunan Mediko-Sosyal ünitelerince sağlanmaktadır. Buralarda yapılamayan tedaviler için öğrenciler üniversite hastahanelerine sevkedilmekte ve hastaların tedavi masrafları üniversite öğrenci fonundan karşılanmaktadır (1).

---

(1) Milliyet Gazetesi "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı" (a.g.k.), s.153

Sosyal etkinlik olarak Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri "Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nin Fikirtepe'deki ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin Bahçelievler'deki tesislerden faydalanmaktadır.

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda uygulama için stüdyo, araç ve gereç bulunmamaktadır. Bu nedenle öğretim okul içinde çoğunlukla teorik olarak yürütülmektedir.

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda Gazetecilik ve Halkla İlişkiler ile Radyo ve Televizyon bölümü bulunmaktadır. Bu bölüm öğrencileri birinci ve ikinci sınıfta birlikte derslere girmektedir. Bu nedenle radyo ve televizyon bölümü ile ilgili mesleki dersler üçüncü sınıftan itibaren başlamaktadır. Her öğretim yılı iki yarı yıldan oluşmaktadır. Öğrenciler toplam sekiz yarı yıl boyunca her yarı yıl için iki vize ve bir final sınavına katılmaktadır.

Bu sınavlar sonunda derslerini başarıyla tamamlayanlara dört yıllık lisans diploması verilmektedir.

Basın Yayın Yüksek Okulu'nun Radyo-Televiz-

yon bölümünde dört yıl süresince 15'i radyo ve televizyonu ilgilendiren 72'si genel olmak üzere toplam 87 ders okutulmaktadır. Buna göre bölümde yıllara göre ders dağılımları aşağıda görüldüğü gibidir:

MARMARA ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU
RADYO-TELEVİZYON BÖLÜMÜ 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

<u>1. YARIYIL</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulamalı</u>	<u>Toplam</u>
.Hukukun Temel Kavramları	3	-	3
.Siyaset Bilimine Giriş	3	-	3
.Sosyoloji	3	-	3
.İstatistik	2	1	3
.Basın-Yayın Tarihi	2	-	2
.Türk Dili ve Edebiyatı	2	1	3
.Yazı Türleri ve Kompozisyon	1	2	3
.Çevre Sorunları	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	6	-	6

2. YARIYIL

.Anayasa	3	-	3
.İktisat (I)	3	-	3
.Türkiye'nin Yönetim Yapısı	3	-	3
.Siyasal Tarih	3	-	3
.Basın-Yayın Tarihi	2	-	2
.Türk Dili ve Edebiyatı	2	1	3

<u>2. YARIYIL (DEVAMI)</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulamalı</u>	<u>Toplam</u>
.Bilgisayar ve Basına Uyu.	-	2	2
.Kitle İletişiminde Siberne- tik Yaklaşım	2	-	2
.Çevre Sorunları	2	-	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	1	-	1
.Yabancı Dil	6	-	6

3. YARIYIL

.İktisat (II)	3	-	3
.Sosyal Bilim Araştırma Yöntemleri	3	-	3
.Gazeteciliğin Temel İlk.	2	-	2
.Sosyal Politika	3	-	3
.Daktilo ve Yazışma Tekniği	1	2	3
.Sanat Tarihi	1	2	3
.Bilgi Kaynakları	2	1	3
.Türkçe	2	-	2
.Yabancı Dil	4	-	4

4. YARIYIL

.Siyasal Düşünceler	3	-	3
.Kamu Maliyesi	3	-	3
.Sosyal Psikoloji	2	2	4
.Türkiye Ekonomisi	3	-	3
.Bilgi İşlem	2	-	2
.Daktilo ve Yazışma Tekniği	1	2	3
.Muhasebe	1	1	2

4. YARIYIL (DEVAMI)	Teorik	Uygulamalı	Toplam
.Haber Toplama ve Yazma Tek.	1	2	3
.Basın Fotoğrafçılığı	1	2	3
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Yabancı Dil	4	-	4

5. YARIYIL

.Kitle İletişim Kuramları	4	-	4
.Halkla İlişkiler	2	-	2
.Kamuoyu ve Araştırması	2	1	3
.Basın Ahlakı	1	-	1
.Günümüzün Ekonomik ve Siyasal Sorunları	2	-	2
.Radyoda Program Yapımı	2	1	3
.TV. ve Filmin Temel Öğeleri	3	-	3
.Fonetik Diksiyon	1	1	2
.Radyo-TV. Yazarlığı	-	2	2
.Radyo-TV. Eğitimi	-	2	2
.Türkçe	2	-	2
.Yabancı Dil	4	-	4

6. YARIYIL

.Ceza Hukuku	3	-	3
.Türk Dış Politikası	3	-	3
.Sinema	2	2	4
.Halkla İlişkiler	2	-	2
.Reklamcılık Teorileri ve Uyg.	1	2	3
.Bilgisayar Programcılığı	1	1	2

<u>6. YARIYIL (DEVAMI)</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulamalı</u>	<u>Toplam</u>
.Radyoda Program Yapımı	2	1	3
.Televizyon Program Yapımı	3	1	4
.Radyo-TV. Yazarlığı	-	2	2
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Yabancı Dil	4	-	4

7. YARIYIL

.Haberleşme Hukuku	4	-	4
.Devletler Hukuku	3	-	3
.Uluslararası İlişkiler	2	-	2
.Türk Sanat Tarihi	1	-	1
.Haberleşme Araçları ve Ajansları	2	-	2
.Araştırma Projesi	-	1	1
.TV'de Program Yapımı	3	1	4
.Film Yapımı	1	2	3
.İstatistik Araştırma Teknikleri	2	-	2
.Sistem Analizi	2	-	2
.Türkçe	2	-	2
.Yabancı Dil	2	-	2

8. YARIYIL

.Fikri Haklar	3	-	3
.Uluslararası İktisat P.	3	-	3
.Kamusal Tanıtma ve T.	4	-	4
.Dünya Edebiyatı	2	-	2

<u>8. YARIYIL (DEVAMI)</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulamalı</u>	<u>Toplam</u>
.Spor Tarihi ve Yazarlığı	2	-	2
.Televizyon Haberciliği	3	-	3
.Film Yapımı	3	1	4
.Radyo-TV. İşletmeciliği	1	1	2
.Araştırma Projesi	-	1	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2	-	2
.Yabancı Dil	2	-	2

3.9. MARMARA ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ,
SAHNE VE GÖRÜNTÜ SANATLARI SİNEMA-TELEVİZYON
ANA SANAT DALI

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin tarihi geçmişi 1 Kasım 1955 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından kurulan "Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu" na kadar gitmektedir.

23 Temmuz 1956 tarihli sözleşme ile Stuttgart Güzel Sanatlar Akademisi öğretim üyelerinden Profesör Dr. Müh.Adolf G.Schneck bu yeni okulun binasını ve öğretim elemanlarını seçmek, programlarını saptamakla görevlendirilmiştir (1).

27 Temmuz 1956 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Profesör Sabri Oran okulun müdürlüğüne atanmıştır.

Federal Almanya'dan 7, Türkiye'den 9 öğretim elemanı görevlendirilerek çekirdek kadro oluşturulmuş daha sonraki yıllarda Federal Almanya ve Avusturya'dan getirilen elemanlarla yabancı uyruklu öğretici sayısı 20'ye kadar yükselmiştir.

---

(1) Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi "1986-1987 Öğretim Yılı Tanıtım Kılavuzu". (İstanbul:1986), s.2

1966-1967 öğretim yılında okulun adı yeni yönetmeliklerin yürürlüğe girmesiyle birlikte "Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu" olmuştur.

Okul ilk kuruluş yıllarında "Dekoratif Resim", "Grafik Sanatları", "Seramik Sanatları", "Tekstil Sanatları", "Mobilya ve İç Mimarlık" adlı beş bölümlerle öğretime başlamış ve 1973-1976 yılları arasında programlarda çeşitli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

20 Temmuz 1982 tarihli Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesi uyarınca Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, Güzel Sanatlar Fakültesi adı ile Marmara Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

1983-1984 öğretim yılında mevcut bölüm ve ana sanat dallarına ek olarak Heykel, Sahne ve Görüntü Sanatları, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümleri öğretime açılmıştır. Fakülte'de 6 bölüm ve 11 Ana Sanat dalında öğretim sürdürülmektedir.

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü, Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı 1986-1987 öğretim yılında ilk mezunlarını verecektir. Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı'nın öğretim amacı "sinema-televizyon alanında yapımcı, yönetmen, kurgucu ve kameraman olabilecek özelliklerde eleman eğitmek"(1). olarak ifade edil-

(1) Bölümün amaçları hakkındaki bilgi araştırmacı tarafından Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü Başkanı ile Ocak 1987 tarihinde yaptığı telefon görüşmesiyle edinilmiştir.

mektedir.

.Okulun Bulunduğu Yer

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 1985-1986 öğretim yılı başında Beşiktaş'daki yerleşim yerinden, Küçük Çamlıca Acı Badem Caddesindeki yeni yerine taşınmıştır. Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı'nın yer aldığı Sahne ve Görüntü Sanatları bölümü ise öğretimini eski Haydarpaşa Lisesi olan ve Marmara Üniversitesi'ne devredilen binada sürdürmektedir. Okulun açık adresi şöyledir. "Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü, Küçük Çamlıca Caddesi. Küçük Çamlıca/İstanbul"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema ve Televizyon Ana Sanat Dalı ön kayıt ve yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır. Okula 1986-1987 öğretim yılı başında açılan önkayıt ve yetenek sınavlarına giriş şartı olarak lise mezunu olmak yeterli kabul edilmiştir.

Okula kesin kayıt için geçerli kıstas bölümün yaptığı iki aşamalı yetenek sınavı olmaktadır.

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı'nda 1986-1987 öğretim yılında birinci sınıfta 20, ikinci sınıfta

23, üçüncü sınıfta 20 ve dördüncü sınıfta 9 öğrenci öğretim görmektedir (1).

Öğretim Kadrosu

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü, Sinema-TV Ana Sanat Dalı öğretim kadrosunda 2 Yardımcı Doçent, 2 Öğretim Görevlisi ve 2 Araştırma Görevlisi bulunmaktadır. Ayrıca TRT kadrosundaki görevlilerde öğretim görevinde bulunmaktadır.

Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-TV Ana Sanat Dalı, Üniversite'nin Haydarpaşa binasında öğretim yapmaktadır. Eski Haydarpaşa Lisesi olan tarihi binanın bir bölümünde bulunmaktadır. Sinema-TV bölümü, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile ortaklaşa kullanılan binanın en son katında yer almaktadır.

Ayrıca Güzel Sanatlar Fakültesi'nin Küçük Çamlıca Acıbadem'deki ana binası da öğrencilerin bazı ders ve öğrenci işleri için kullandıkları diğer bir mekandır.

---

(1) Okula başvuru ve öğrenci sayıları hakkındaki bilgi Fakülte Öğrenci İşlerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

Öğrencilerin barınma ihtiyacı Marmara Üniversitesi'nin diğer öğrencilerinin de faydalandıkları Bağlarbaşındaki yurt ve Anadolu Hisarı'ndaki sosyal tesisler tarafından karşılanmaktadır. Beslenme ihtiyacı için Haydarpaşa binasında yeterli bir kantin bulunmaktadır. Sağlık hizmetleri Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Mediko-Sosyal tesislerinde verilmektedir.

Öğrenciler spor faaliyetleri için Fikirtepe Kampüsü içinde bulunan Atatürk Eğitim Fakültesi tesislerinden yararlanmaktadır.

Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema Televizyon Ana Sanat dalı öğrencileri uygulamada yararlanacakları stüdyo ve araç-gerece sahip bulunmamaktadır. Ancak okul imkanları ile uygulama yapamayan öğrenciler TRT-2 televizyonunun stüdyo ve teknik donanım imkanlarından büyük ölçüde yararlanmaktadır.

Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne ve Görüntü Sanatları bölümünde, diğer bölümlerde olduğu gibi bir öğretim yılı güz ve bahar dönemi olmak üzere iki döneme ayrılmaktadır.

Fakülte'nin eğitim ve öğretim programlarında

yer alan dersler kapsam ve uygulama özelliklerine göre dört gruba ayrılmaktadır. Buna göre;

A Grubu Dersleri Temel Sanat Eğitimi, Serbest Sanat, Mesleki Şekillendirme Tasarım gibi, çeşitli adlarla programlarda gösterilen, teorik bilgi ve yaratıcı etkinliği, araştırma ve denemeleri gerektiren, ders ürünleri nesnel öğrenci eserleri olarak ortaya çıkan derslerdir.

A Grubu dersler : önkoşullu ders olarak değerlendirilirler. Bir önceki sınıfın A grubuna ait ders-ten veya derslerden başarı sağlayamayan öğrenci takibeden, sınıfın A grubu dersine veya derslerine devam edemez.

B Grubu Dersler : Öğretim teorik ve uygulamaları olarak gerçekleşen teknolojik bilgi, deneme ve araştırma dersleridir.

C Grubu Dersler: Teorik ders olarak verilen, Sanat Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri alanına giren derslerdir.

D Grubu Dersler: Üniversitelerin bütün birimlerinin eğitim ve öğretim programlarında yer alan, Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil, Beden Eğitimi Dersleri gibi derslerdir.

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-TV-Fotografi Ana Sanat Dalı 1986-1987 öğretim yılı güz ve bahar dönemi gruplarına göre ders dağılımları 109 uncu sayfada görüldüğü gibidir.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
SİNEMA-TV-FOTOĞRAFİ ANA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

DERSLER	1. Yıl		2. Yıl		3. Yıl		4. Yıl	
	G	B	G	B	G	B	G	B
A GRUBU DERSLER								
Temel Sanat Eğitimi	16	16	-	-	-	-	-	-
Sinema Tv Tekniği	-	-	16	16	-	-	-	-
Uygulama-Yapım	3	3	6	6	21	21	-	-
Filim Analizi	4	4	3	3	-	-	-	-
Diploma Ödevi	-	-	-	-	-	-	30	30
B GRUBU DERSLER								
Kimya	2	2	2	2	-	-	-	-
Sinema Tarihi	2	2	-	-	-	-	-	-
Film Müziği	-	-	2	2	-	-	-	-
Sinema Dili	-	-	2	2	-	-	-	-
Sinema Estetiği	-	-	-	-	2	2	-	-
Sinema Kuramı	-	-	-	-	2	2	-	-
Sinemasal Çevre Düzeni	-	-	-	-	2	2	-	-
Senaryo-Yönetim-Oyun	-	-	-	-	2	2	-	-
C GRUBU DERSLER								
Uygurluk Tarihi	2	2	-	-	-	-	-	-
Genel Sanat Tarihi	2	2	2	2	-	-	-	-
Türk Sanatı Tarihi	-	-	-	-	2	2	-	-
Çağdaş Sanat ve Yorumu	-	-	-	-	2	2	-	-
D GRUBU DERSLER								
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	1	1	1	1	1	1	1	1
Türk Dili	1	1	1	1	1	1	1	1
Yabancı Dil	6	6	4	4	4	4	2	2
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1	1	1	1
GENEL TOPLAM	40	40	40	40	40	40	35	35

3.10. MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SİNEMA-TELEVİZYON-FOTOĞRAF ANA SANAT DALI

.Okulun Kuruluşu ve Gelişimi

Temelleri 1962 yılında kurulan Sinema 7 Klübüne dayanan birimin gelişme süreci şöyle gerçekleşmiştir.

1962 yılından 1967 yılına kadar Devlet Güzel Sanatlar Akademisi içinde film gösterileri, Türk ve dış kaynaklı film toplama çalışmaları, açık oturumlar, yayım ve konferans gibi eğitsel çalışmalarda bulunan Sinema 7 Klübü üyeleri 1967 yılında Devlet desteği ile Devlet Güzel Sanatlar Akademisi bünyesinde "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Film Arşivi" adıyla Türkiye'de ilk olarak resmi bir arşivin kurulmasını sağlamışlardır. Film Arşivi kuruluşunda Devlet Güzel Sanatlar Akademisine bağlı arşivleme, araştırma eğitim ve yayın kurumu olarak tanımlanmıştır(1).

1975 yılında Sinema Televizyon Enstitüsüne dönüşen bu birim Devlet Güzel Sanatlar Akademisine bağlı olarak sinema ve televizyon eğitimi konularında arşiv ve alan araştırmaları yapan bilim ve sanat merkezi haline gelmiştir.

---

(1) Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Film Arşivi Tanıtım Broşürü. İstanbul: 1968

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ile yapılan yeni düzenleme ile kurumun tam adı Mimar Sinan Üniversitesi'ne bağlı Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV Ana Sanat Dalı olmuştur.

.Okulun Bulunduğu Yer

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema Televizyon Ana Sanat Dalı İstanbul Beşiktaş Kışlaönü'nde üç katlı bir binada öğretim yapmaktadır. Okula ulaşım belediye otobüsleri ve dolmuşlarla sağlanmaktadır. Bölümün açık adresi şöyledir. "Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı, Kışlaönü. Beşiktaş/İstanbul"

.Okula Başvuru ve Öğrenci Durumu

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin tüm bölümlerinde olduğu gibi Sinema-TV ve Fotoğraf dallarına da ön kayıt ve özel yetenek sınavı ile öğrenci alımı yapılmaktadır.

Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon Ana Sanat dalında 1986-1987 öğretim yılı için dört sınıfta toplam 50 öğrenci öğrenim görmektedir (1).

---

(1) Okula başvuru ve öğrenci sayıları hakkındaki bilgi Fakülte'nin Sinema-Televizyon bölümü görevlilerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

Öğretim Kadrosu

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalında 1986-1987 öğretim yılında 1 Doçent, 1 Öğretim Görevlisi ve 4 Araştırma Görevlisi kadrolu olarak, çeşitli üniversitelerden 15 öğretim elemanı da ek saat ücretli olarak görev yapmaktadır.

Öğretimi Destekleyici Olanaklar ve Sosyal İmkanlar

Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı üç katlı ve geniş bir alana sahip ve eski adıyla Sinema-TV Enstitüsü olan binada öğretim yapmaktadır.

Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-TV Ana Sanat Dalı'ndaki öğrencilerin barınma ihtiyacını Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun İstanbul'daki yurtları büyük ölçüde de öğrencilerin kendi olanaklarıyla sağladıkları yerler karşılamaktadır.

Sinema-TV ve Fotoğraf Ana Sanat dalı öğrencilerinin spor faaliyeti olarak faydalandıkları bir kapalı spor salonu, futbol, voleybol, basketbol, masa tenisi gibi alanlar Mimar Sinan Üniversitesi bünyesinde bulunmaktadır. Ayrıca üniversite bünyesinde santraç turnuvaları da düzenlenmektedir.

Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerinin bü-

yük ölçüde çalışmaların sürdürdükleri Sinema-TV Anasanat Dalı'nda Enstitüsü bünyesinde şu birimler ve faaliyetler bulunmaktadır.

Arşivleme: Bölümde geçmiş yılların birikimi klima tesisli modern film koruma yerleri mevcuttur. 4000 filmi içeren bu arşiv 30.000 fotoğraf negatifinin yanısıra film posterleri (afişleri) senaryolar ve konuyla ilgili yayınlanan sürekli gazete ve dergileride içermektedir. Öte taraftan bölüm mevcut arşivi ile Uluslararası Film Arşivleri Federasyonu FIAF'ın tam üyesidir.

Araştırma: Bölüm bünyesinde sinema sanatı dalında ve Sinema ve televizyonun teknik gelişmeleri hakkında araştırmalar yapılmaktadır. Sinema sanatı dalında sinema dili, sinema tarihi, sinema ve televizyon araçlarının etkileri üzerine uygulamalı ve kuramsal araştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Laboratuvarlar: Laboratuvarlar 8 mm, 16 mm, 35 mm ve 70 mm lik film çekici, analiz edici ve göstericilerden oluşan modern film teknolojisini içermektedir (1).

---

(1) Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV birimleri, Fakültenin Kışlaözü-Beşiktaş'daki eski Sinema-TV Enstitüsü binasında bulunmaktadır.

Film Gösterileri: Bölümde 500 kişilik bir tane, 70 kişilik iki tane gösteri salonu bulunmaktadır. Bu salonlarda öğrenciler ve araştırmacılar için film gösterileri düzenlenmektedir.

Yayın: Bölüm tarafından uzun yıllar periyodik olarak sinema ve senaryo üzerine kitaplar yayınlanmıştır. Halen çeşitli konularda yayın üretme çalışması yapılmaktadır.

Film Yapımı: Eğitim dökümanter ve sipariş filmlerinin üretimi bölüm bünyesinde yapılmaktadır.

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV Ana Sanat Dalı eğitim kadrosunda Türkiye'nin Sinema uygulamasında söz sahibi olmuş, emek vermiş sinema teknisyenleri bulunmaktadır. Çalışmalar ve araç gereç donanımı sinema yapımlarına yönelik bulunmaktadır. Bunun yanı sıra bölümde sınırlı ölçüde televizyon araç ve gereği bulunmaktadır. Bu bakımdan bölümde eğitim ağırlığı sinema ana sanat dalında görülmektedir.

Okulda özellikle sinema konusunda yoğun ve üretime yönelik çalışmaların yapıldığı öğrencilere "Eğitim içinde üretim ve üretim içinde eğitim" amacıyla öğretim verildiği belirtilmektedir(1).

---

(1) Araştırmacı öğretim yöntemi hakkındaki bu bilgiyi Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı Başkanı ile yaptığı görüşmede bizzat almıştır.

.Öğretim İçin Gerekli Araç ve Gereç Durumu

Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalında çalışmalar ve araç gereç donanımı yapımlarına yönelik bulunmaktadır. Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-TV Enstitüsü kamera, ışık, banyo, film baskı, seslendirme, laboratuvar açısından yeterli düzeyde araç ve gereçe sahiptir. Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon Ana Sanat dalı teknik olanakları 1986 yılı için aşağıdaki gibidir.

1. Film Analiz Laboratuvarı

- . Siyah-Beyaz, Negatif-Pozitif,
- . (16,35mm) renkli negatif,
- . (16,35mm) renkli pozitif,

Reversal film yıkama cihazlarının bulunduğu laboratuvar.

2. Film Baskı Bölümü

Film temizleme cihazı, renk analizörü, ıslak sistem baskı makineleri ve özel efekt makinasının yer aldığı baskı ünitesi. Bu ünite de 8 mm'den başlayarak her formatta bire bir veya büyütme, küçültme yaparak film basılabilmektedir.

- . Pozitif ve negatif film kurgu odaları
- . 1 inç ve U-matic kurgu ünitelerinin bulunduğu televizyon kurgu stüdyosu
- . Televizyon çekim stüdyosu (2 adet)
- . Ses stüdyosu

3. Kamera Bölümü

- . 16,35 mm film kameraları
- . Siyah-beyaz ve renkli video kameraları (stüdyo tipi ve portatif)
- . Betamax, VHS, U-Matic video kayıt teypleri
- . Çeşitli mikrafonlar ve Aydınlatma araçları(1).

.Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı'nda mesleğe yönelik dersler birinci sınıfın birinci yarı yılından itibaren başlamaktadır. Bölümde dört yıllık eğitim boyunca sekiz yarı yıl bulunmaktadır. Bu yarı yıllarda yapılan sınavlarda başarılı olan öğrencilere lisans diploması verilmektedir.

Sinema-Televizyon Ana Sanat Dalı'nda 28'i sinema ve televizyonu ilgilendiren, 24'ü genel olmak üzere toplam 52 ders dört yıl süresince verilmektedir.

Sinema-TV Ana Sanat Dalı'nda 1986-1987 öğretim yılı itibariyle yarı yıllar ve derslerin dağılımı 117 inci sayfada görüldüğü gibidir.

---

(1) Bölümün Teknik olanakları hakkındaki bilgi bölüm görevlilerinden araştırmacı tarafından bizzat alınmıştır.

MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
SİNEMA-TELEVİZYON ANA SANAT DALI 1986-1987 ÖĞRETİM YILI
DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

<u>1. YARIYIL</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATI</u>
.Temel Eğitim	16
.Sinema Tarihi	2
.Film Analizi	4
.Film Kimyası	2
.Uygarlık Tarihi	2
.Sanat Tarihi	2
.Türk Dili	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4
<hr/>	
<u>2. YARIYIL</u>	
.Temel Eğitim	16
.Sinema Tarihi	2
.Film Analizi	4
.Film Kimyası	2
.Uygarlık Tarihi	2
.Türk Dili	1
.Yabancı Dil	4
<hr/>	
<u>3. YARIYIL</u>	
.Sinema-TV Tekniği	16
.Film Analizi	4

3. YARIYIL (DEVAMI)HAFTALIK DERS SAATI

.Film Kimyası	2
.Sanat Tarihi	2
.Sinema Dili	2
.Film Müziği	2
.Türk Dili	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

4. YARIYIL

.Sinema-TV Tekniği	16
.Film Analizi	4
.Film Kimyası	2
.Sinema Dili	2
.Film Müziği	2
.Türk Dili	1
.Yabancı Dil	4

5. YARIYIL

.Senaryo-Yönetim-Oyun	2
.Sinemasal Çevre Düzeni	2
.Uygulama Atölyesi	21
.Çağdaş Sanat ve Yorum	2
.Türk Dili	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

6. YARIYILHAFTALIK DERS SAATI

.Senaryo-Yönetim-Oyun	2
.Sınemasal Çevre Düzeni	2
.Uygulama Atölyesi	21
.Türk Dili	1
.Yabancı Dil	4

7. YARIYIL

.Türk Sanat Tarihi	2
.Diploma Ön Koşulu	30
.Türk Dili	1
.Atatürk İlk. ve İnk. T.	2
.Yabancı Dil	4

8. YARIYIL

.Diploma Ödevi	30
.Türk Dili	1
.Yabancı Dil	4

4. GENEL DEĞERLENDİRME

4.1. DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada, Türkiye'de sinema, radyo ve televizyona ilişkin eğitim ve öğretim kurumları; tarihçesi, fiziki yapı ve çevre imkanları, öğretime başvuru ve öğrenci durumu, öğretim kadrosu ile öğretim programındaki derslerin dağılımı açılarından incelenmiş ve genel bir değerlendirme yapılmıştır. Bu çalışma sırasında ziyaret edilen eğitim ve öğretim kurumları hakkında daha önceki bölümlerde belirtilen saptamalarda bulunulmuştur. Bu saptamaların Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon konularında nasıl bir eğitim felsefesi, nasıl bir ortam ve mesleki kişilik geliştirdiği hakkında düşünmeğe ve fikir edinmeye yardımcı olacağı umulan yorumlar aşağıdaki gibidir.

4.1.1. Türkiye'de Sinema, Radyo ve televizyon Öğretimi Veren Okulların Tarihçesi ve Amaçlarına Bakış

Sinema, radyo ve televizyona ilişkin mesleki öğretim yapılan yüksek okulların tarihçesine bakıldığında çoğunluğunun İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri veya İktisat Fakülteleri'ne bağlı olarak kurulduğu görülecektir. Hatta bunlar içinde Ege Üniversi-

tesi'nde olduğu gibi Hukuk Fakültesi'ne bağlanmış, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okullarının var olduğu görülmektedir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 1982 yılındaki teşkilatlandırmasıyla ortaya çıkan düzenlemeler sonucu "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler" adı altında öğretim yapan bu okulların "Basın Yayın Yüksek Okulu" adıyla yeni kurulan Üniversiteler'in Rektörlük'lerine bağlandığı görülmektedir. İşte bu düzenlemeler sonrası bu okullarda gazetecilik eğitiminin yanısıra radyo ve televizyon eğitimi de ayrı bir bölüm halinde verilmeye başlanmıştır.

Gazetecilik ve halkla ilişkiler eğitimi Basın Yayın Yüksek Okulları'nın ilk kuruluş yapılarını oluşturması yönünden temel bir disiplin olarak ele alınmakta ve öğretim kadrosu, ders programları uygulama imkanları gazetecilik mesleği adına belirlenmiş bir amaca yönelik olmaktadır. Ancak Basın yayın yüksek okulları bünyesinde temel bir disiplin olarak yer alan ve dört yıllık bir geçmişe sahip olan radyo-televizyon bölümlerinin öğretim araçları ise çoğu okulda belirsiz, yine çoğu okulda ise, gazetecilik ve halkla ilişkiler bölümü ile ele alınmaktadır. Örneğin Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek

sek Okulu amaçlarını "Türkiye'nin iletişim yaşamına ilişkin konularda eğitim ve araştırma yapmak" (1) şeklinde belirtirken, Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu amacını "gazetecilik, radyo, televizyon ve halkla ilişkiler dallarında dört yıllık bir lisans derecesi vermektir"(2) diye belirtmekte, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ise amacını "belirli bir mesleğe yönelik eğitim ve öğretim vermektir" (3) biçiminde ortaya koymaktadır. Bu durumda, konuda aynı olduğu halde amaçlarda böyle farklı yönelmelerin yapıldığı bu alandaki okullarda öğrenim gören öğrencilerin radyo ve televizyona hangi bakış açısı ile bakacakları belirlenmemiş görülmektedir. Gene bu yargıyı, ileride daha detaylı olarak değinilecek ders dağılım çizelgelerinde yer alan bazı derslerin durumu kuvvetlendirmektedir. Örneğin basın yayın yüksek okullarının ders dağılım çizelgelerinin çoğunda yer alan "televizyonda program yapımı", "film yapımı", "televiz-

---

(1) Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu amaçları için Bkz. s.44

(2) Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu amaçları için Bkz. s.63

(3) Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu amaçları için Bkz. s.94

yon ve film yönetimi" gibi dersler sinema-
 tv alanında gösteri sanatları kapsamına gi-
 ren konuların içinde yer almaktadır ve bu
 nedenle bu konudaki derslerin sanat okulla-
 rının öğretim programlarında yer alması da-
 ha uygundur. Aslında Basın Yayın Yüksek Okul-
 larının tarihi gelişimine bakıldığında ha-
 ber verme, iletişim kurma yolunda eğitim
 vermeye yönelik olduğu görülmektedir. Bu ne-
 denle bu okulların radyo ve televizyon bö-
 lümlerinden beklenen toplumun iletişim ihti-
 yacını karşılama, kamuoyu oluşturma yolunda
 sinema, radyo ve televizyonun bir araç ola-
 rak nasıl daha etkin kullanılacağıının sos-
 yal bilimler açısından ele alınmasıdır.

Bunun yanında görüntü ve sese ilişkin
 akademik öğretim yapan farklı yüksek öğretim
 kurumları da bulunmaktadır. Bu öğretim kurum-
 ları Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin Sinema-
 Televizyon-Fotoğrafçılık Ana Sanat dalı bö-
 lümleridir. Yine bu öğretim kurumları da 2547
 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile yeniden dü-
 zenlenmiş ve Güzel Sanatlar Fakülteleri bün-
 yesinde "Sahne ve Görüntü Sanatları" adı ile
 yeni bir bilim kolu oluşturulmuştur. İşte bu
 bölüm içinde yer alan Sinema-Televizyon-Fo-
 toğrafçılık Ana Sanat Dalı'nın bu statüye
 göre "sinema, televizyon ve fotoğrafçılık

sanatı ile bu alanda kullanılan tekniklere ilişkin konularda öğretim yapması" amaçlanmıştır. Ancak Güzel Sanatlar Fakültelerinin sinema-tv ana sanat dalının temelindeki sorunda öğretim amaçlarının belirsizliğidir. Örneğin Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-Televizyon-Fotoğrafçılık bölümü amaçlarını "sinema ve televizyon alanında yapımcı, yönetmen, kurgucu, kameraman, vb. olabilecek elemanlar yetiştirmektir"(1), şeklinde belirtmektedir. Bu amaçlara göre bu okulları değerlendirmek istersek, Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin sinema ve televizyonla ilgili bölümleri yapımcı ve yönetmeni sinema için mi?, yoksa televizyon için mi? eğitecek, ya da ortak olarak verilen eğitim hem sinema hem de televizyon alanı için geçerli olabilecek mi?, kurgucu, kameraman, resim seçici, ışıkçı gibi uğraşlarda eleman yetiştirmek için dört yıllık akademik bir öğretim gerekli midir? Ayrıca gösteri sanatları alanına giren yazın sanatı, sinema ve televizyon için oyunculuk sanatı, dans sanatı, konuşmacılık sanatı, film eleştirmenliği de güzel sanatlar fakültelerinin ilgi alanına

---

(1) Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema-TV bölümü amaçları için Bkz. s.104

girmez mi? Şüphesiz bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Kısaca üzerinde durulması gereken konu güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde yapılan sinema ve televizyon öğretiminin yapımcılık, yönetmenlik, senaryo yazarlığı, oyunculuk sanatı gibi her biri ayrı birer uzmanlık eğitimi gerektiren disiplinleri hakkıyla yerine getirip getiremediğidir. Gerçi bu belirsizliklerin her birine cevap aramak bu alanda çalışan araştırmacılar için ele alınması gereken konulardır. Ayrıca bu okulların ders dağılım çizelgelerinin irdelenmesiyle bu konuda genel bir fikir oluşturabilmek de mümkündür.

4.1.2. Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Fiziksel Olarak Bulunduğu Yerler ile Çevre ve Araç-Gereç İmkanları

Kabul edilmelidir ki, sinema, radyo ve televizyon öğretimi kadar geniş halk kitleleri, değişik mesleki alanlar, kültürel etkinlikler ve toplumsal kurum ve kuruluşlarla iç içe olmayı gerektiren çok az bilim alanı düşünülebilir. Çünkü bu uğraş gerek bilim adına, gerekse meslek adına yapılırken toplumu yansıtmak ve toplum adına yapılmak durumundadır. Bu nedenle sinema, radyo ve televizyon öğretimi bilimsel, sanatsal, kültürel

kaynaklara dayanması gereken bilim alanıdır.

Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretiminin yapıldığı öğretim kurumlarının bir çoğu yukarıda ifade edilen bilimsel, sanatsal ve kültürel kaynaklara yakın yerleşim merkezleri olan Ankara, İstanbul ve İzmir'de kurulmuşlardır. Söz konusu okullar içinde çevre imkanlarından en sınırlı yararlanan öğretim kurumu Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne bağlı Sinema ve Televizyon bölümü gösterilebilir. Ancak bu bölümünde kültürel merkezlerdeki okullara oranla avantajlı özellikleri bulunmaktadır. Örneğin televizyon alanındaki uygulama çalışmaları için, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin stüdyo araç ve gereç yönünden yeterli televizyon olanaklarına sahip olduğu söylenebilir. Buna karşın diğer okullarda gerek sinema, gerekse radyo ve televizyon için stüdyo, araç, gereç ya yetersiz ya da hiç bulunmamaktadır. Bu arada mevcut duruma göre sinema öğretimi için teknolojik alt yapı olarak da Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-TV Ana Sanat Dalı'nın yeterli olduğu söylenebilir. Ancak bu yeterlilik alanında öğretim yapan diğer okullara göre sahip olunan teknik araçlar düzeyindedir. Çünkü "yeterli" tanımı geniş bir anlam ifade

ettiği için bu okullardaki araçların yeterliliğini diğer okullardaki imkanlarla kıyaslayarak görmemiz mümkün olacaktır.

Okulların fiziki yapılarını ve bulunduğu yerleri değerlendirmek gerekirse, mevcut yerleşimin ve binaların birçok okulda yetersiz olduğu söylenebilir. Örneğin Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu İstanbul'da bir üniversite kampüsünden uzak, bir sanayi mahallesinde (Dolapdere'de) ve öğrenci sayılarına ve öğretiminin türüne göre uygunluğu tartışılacak bir binada öğretim hizmeti vermektedir. Bunun yanında Ankara Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'da aynı üniversite'nin dağınık yerleşimine uygun olarak kampüs haricindeki bir yerleşim yerinde (Emek Mahallesi'nde) orta öğrenim okullarının fiziki yapılarına benzer bir binada öğretim hizmeti vermektedir. Ayrıca Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-Televizyon bölümü öğrencileri iki ayrı semtde iki ayrı binada öğrenim görmek zorundadır. Aynı şekilde İstanbul Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon bölümü öğrencileri de bazı derslerini Haydarpaşa'daki, tarihi Haydarpaşa Lisesi'nin tavan arasında, bazı derslerini de Fındıkzade'deki Fakülte anabinasında görmektedir.

Yukarıda örnekleri verilen bu yerleşim düzensizlikleri nedeniyle sinema, radyo ve televizyon öğrenimi gören öğrencilerin, üniversite bünyesindeki diğer bölüm öğrencilerine göre imkanlardan faydalanmaları sınırlı kalmaktadır.

Sonuç olarak öğrenciler bir yandan mesleki öğrenimlerini eşit ve uygun imkanlar içinde yapamamakta diğer yandan da sosyal ve kültürel faaliyetlerini yürütecek çevre ve tesislerden mekan sorunları dolayısıyla tam anlamıyla yararlanamamaktadırlar.

4.1.3. Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okullara Başvuru ve Öğrenci Durumu

Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren yükseköğretim kurumlarına öğrenci kabul etmede iki ayrı sistem uygulanmaktadır. Bu sistemlerden biri üniversitelerarası öğrenci seçme ve yerleştirme sistemidir ki, Basın Yayın Yüksek Okulları'nın tümü bu sistem aracılığı ile doğrudan öğrenci alımı yapmaktadır. Diğer bir sistem ise ön kayıt ve özel yetenek sınavları sonucunda öğrenci kabul etmektir. Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sinema-Televizyon bölümüne

öğrenciler bu sistem ile kabul edilmektedir.

Sinema, radyo ve televizyon öğretimi yapan yükseköğretim kurumlarından ön kayıtla öğrenci alan dört Fakülte'deki öğrenci sayısı 325, Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo ve televizyon bölümlerindeki öğrenci sayısı ise yaklaşık 147 dir (1). Basın Yayın Yüksek Okulları'nda radyo ve televizyon bölümü öğrencileri ile birlikte bir o kadar gazetecilik ve halkla ilişkiler bölümü öğrencisinin de var olduğu düşünülürse öğrenci sayısı fazlalığının bu okullar için sorun olduğu iddia edilebilir.

Basın Yayın Yüksek Okulları'ndaki öğrenci sayısı fazlalığı iki yönlü tenkit edilebilir. Bunlardan birincisi okulların fiziki imkanları zorlanarak artırılan öğrenci kontenjanları öğretimin niteliğini düşürmekte, diğeri ise sınırlı olanaklar ile eğitilen çok sayıda öğrencinin çalışma hayatında eşit olmayan rekabet koşulları ile karşı karşıya kalmasıdır. Örneğin bu alandaki en büyük istihdam kaynağı olan TRT Kurumu'nun per-

---

(1) Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren yükseköğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarına ilişkin rakamlar 1986-1987 öğretim yılına aittir.

sonel alma politikası, genel devlet mevzuatına göre düzenlenmiştir. Bu bakımdan alanla ilgili öğretim gören öğrenciler ile diğer bilim kollarından gelen öğrenciler "genel yetenek" sorularının ağırlıklı olduğu sınavlarda radyo ve televizyon mesleğine girme mücadelesi vermektedir. Bu mevcut duruma göre bir değerlendirme yapılırsa üniversitelerarası merkezi seçme ve yerleştirme sınavı ile öğrenci alan Basın Yayın Yüksek Okulları'ndan mezun olanların öğrenimini gördükleri alanla ilgili çalışma sorunlarının var olduğu söylenebilir.

Üniversitelerarası merkezi öğrenci seçme ve yerleştirme sisteminin gerekçesi özetle "çeşitli yükseköğretim programlarına seçilecek adayların bu programlara alınamayacak adaylara oranla söz konusu programlarda başarı ile öğrenim yapma olasılığı daha yüksek kimselerden oluşması, kıt kaynakların rasyonel kullanımı, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi" (1), gibi amaçlardır. Bu gerekçeden de anlaşılacağı gibi genelde bilgi ölçmeğe yöneliktir. Sinema, radyo ve televizyon öğretimine katılacak öğrenciler

---

(1) Arif Payasoğlu, Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. (a.g.k.), s.

için bilgi kadar istek ve yeteneğinde önemli olduğu düşünülürse merkezi sistemle alınan öğrencilerin bu alana ilişkin istek ve yeteneklerini ölçmek bu sistemle mümkün olmamaktadır.

4.1.4. Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Öğretim Kadrosu

Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren Basın Yayın Yüksek Okulları'nda okutulan derslere bakıldığında öğretimin kültürel formasyon ağırlıklı olduğu görülmektedir. Bu nedenle görev alan öğretim kadrosunun çoğunluğunu Hukuk, İktisat, İşletme, Siyaset Bilimi vb. alanında kariyer yapmış öğretim elemanları oluşturmaktadır. Bu okullar da kültürel formasyon dersleri için öğretim elemanı olanakları yeterli görülmektedir. Ancak mesleği doğrudan ilgilendiren ya da uygulamaya yönelik alan derslerinin öğretim kadrolarının tespiti, bunların çalışma şartları ve öğretime katkılarıyla ilgili sıkıntılar bulunmaktadır.

Yapılan görüşmelerden edinilen bilgiye göre, meslekle ilgili ve uygulamalı derslerin birçok okulda alanında uzman kabul edilen öğretim görevlileri tarafından verildiği

görülmektedir. Ancak bu öğretim görevlilerinin konularında yeterliliklerini saptamanın çoğu zaman güç olduğu ifade edilmektedir. Fakat bu alanda herkes tarafından kabul edilebilir uzman uygulamacıların, iyi bir araştırma ile bulunmasının da mümkün olduğu ve Türkiye'de bu potansiyelin mevcut bulunduğu belirtilmektedir.

4.1.5. Türkiye'de Sinema, Radyo ve Televizyon Öğretimi Veren Okulların Öğretim Programındaki Derslerin Dağılımı

Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren kurumların ders programlarında yer alan dersler ve bu derslerin dağılımı incelendiği zaman öğretim yapılan alanla doğrudan ilgili olmayan derslerin çoğunluğu dikkat çekmektedir. Özellikle Basın Yayın Yüksek Okulları'nın ders programları hakkındaki sorunlar iletişim konulu seminerlerde dile getirilmekte ve yayın organlarına konu olmaktadır. Örneğin bu konuda bir dergide çıkan yazıda, şöyle denilmektedir (1).

"Basın Yayın öğrencilerinin, Hukuk, Siyasal Bilgiler ya da İktisat Fakülteleri öğrencilerinden farklı yetiştirmeleri gereğinin farkına varılmalıdır"

(1) "Basın Yayın Yüksek Okulları" Milliyet Haftava Bakış Dergisi Sayı:914, (20 Aralık 1986), s.23

Basın Yayın Yüksek Okulları radyo ve televizyon bölümlerinin 1986-1987 öğretim yılı itibariyle ders dağılımına baktığımızda bu beş okulun birinci ve ikinci sınıflarında radyo ve televizyon bölümü öğrencilerinin gazetecilik ve halkla ilişkiler bölümü öğrencileri ile ortak ders aldıkları görülmektedir. Yine bu okulların radyo ve televizyon bölümlerinin dört yıllık derslerini incelediğimizde hukuk, işletme ve iktisat konulu derslerin diğer derslere oranla hem adet hem de süre (saat) bakımından fazlalığı dikkati çekmektedir.

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARI RADYO-TV BÖLÜMLERİNİN
DÖRT YILLIK ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DERSLERİN
KONULARINA GÖRE ADET OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ

OKULLAR	HUKUK İŞLETME İKTİSAT KONULU DERSLER	SİNEMA RADYO TV KONULU DERSLER	İLETİŞİM KONULU KÜLTÜR DERSLERİ	YÜKSEKÖĞRETİMİN ZORUNLU DERSLERİ	TOPLAM
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	13	12	21	32	83
EĞE ÜNİVERSİTESİ BYYO	26	13	17	12	68
GAZİ ÜNİVERSİTESİ BYYO	20	14	14	24	72
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BYYO	21	9	23	28	81
MARİA ÜNİVERSİTESİ	26	15	30	16	87
TOPLAM	111	63	105	112	391

Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo-TV bölümlerinin dört yıllık öğretim prog-

ramında yer alan derslerin konularına göre adet olarak dağılım çizelgesi incelendiğinde, bu okulların radyo ve televizyon bölümlerinde hukuk, işletme ve iktisat konulu derslerin 111 adet buna karşılık sinema, radyo ve televizyon konulu derslerin 63 adet olduğu görülmektedir. Yine bu okullarda 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile zorunlu ders olarak icra edilmesi gereken derslerin (1) adeti ise 112 dir. Çizelgeden çıkarılan diğer bir sonuç ise iletişim konulu kültür derslerinin 105 adet ile ağırlıklı ders grubunu oluşturmasıdır. Bu grubun içinde çoğunlukla gazetecilik ve halkla ilişkiler konulu dersler bulunmaktadır. Radyo ve televizyonla ilgili 63 ders adedine karşılık 105 adet basın mesleğine yakın konulu derslerin yer alması bölüm farklılıkları bulunmasına rağmen program farklılığının olmadığını göstermektedir.

Basın Yayın Yüksek Okulları'nın Radyo-TV bölümlerinin ders dağılımlarında yer alan radyo ve televizyon konulu, derslerin adet olarak yetersizliğinin yanında bu bölümlerde yer alan radyo ve televizyon konulu dersler süre bakımından da diğer ders gruplarına göre yetersizdir.

---

(1) "Yükseköğretim Kanunu (2547 S.K.) "Resmi Gazete, 17506; 6 Kasım 1981, madde 5

**BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ
BİRİNCİ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA
GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ**

OKULLAR YARIYILLAR	HUKUK İŞLETME İKTİSAT KONULU DERSLER		SİNEMA RADYO TV KONULU DERSLER		İLETİŞİM KÖTÜLÜ KÜLTÜR DERSLERİ		YÜKSEKÖĞRETİMİN ZORUNLU DERSLERİ		TOPLAM	
	HAFTALIK DERS SÜRELERİ (SAAT)									
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	9	12	-	-	10	10	9	9	28	31
EGE ÜNİVERSİTESİ BYYO	15	19	-	3	3	-	-	9	18	31
GAZİ ÜNİVERSİTESİ BYYO	9	12	-	-	6	-	9	11	24	23
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BYYO	9	12	-	-	6	5	7	8	22	25
MARMARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	12	12	-	-	10	11	7	7	29	30

Basın Yayın Yüksek Okulları Radyo ve Televizyon bölümlerinin birinci sınıflarında radyo ve televizyon konulu ders bulunmamaktadır. Buna karşılık birinci sınıfların ders süreleri dağılım çizelgesinde de görüleceği gibi Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda birinci yarı yılda haftada 15 saat ve ikinci yarı yılda haftada 19 saat hukuk, işletme ve iktisat konulu ders okutulmaktadır. Bu okulun ikinci yarı yılında haftada 3 saat okutulan radyo ve televizyon konulu ders ise dağılımdaki aksaklığı değiştirecek düzeyde değildir. Diğer okulların

birinci ve ikinci yarı yıllarında ise bir saat dahi radyo ve televizyonla ilgili ders görülmemektedir.

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARININ
İKİNCİ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA
GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ

OKULLAR	HUKUK İŞLETME İKTİSAT KONUSU DERSLER		SİNEMA RADYO TV KONUSU DERSLER		İLETİŞİM KONUSU KÜLTÜR DERSLERİ		YÜKSEKÖĞRETİMİN ZORUNLU DERSLERİ		TOPLAM	
	III	IV	III	IV	III	IV	III	IV	III	IV
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	6	9	4	3	15	13	9	9	30	34
EĞE ÜNİVERSİTESİ BYYO	6	15	1	-	11	7	-	7	18	29
GAZİ ÜNİVERSİTESİ BYYO	9	9	-	-	11	15	10	10	30	34
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BYYO	5	9	-	-	12	11	9	9	26	29
MARMARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	6	13	-	-	14	13	6	6	26	32

Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo ve televizyon bölümlerinin ikinci sınıflarındaki derslerin süreleri incelendiğinde bu sınıflarda da radyo ve televizyon konulu ders süreleri aleyhine bir düzenleme olduğu görülmektedir. Örneğin Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ikinci sınıfının, ikinci yarı yılında haftada 26 saat hukuk, işletme, iktisat ile iletişim konulu kültür dersleri olmasına karşın radyo ve televizyon konulu ders görülmemektedir.

Radyo ve televizyon bölümlerinin uzmanlık alanını ilgilendiren radyo ve televizyon konulu derslerin ilk iki yılda programda yer almaması öğrencilerin uzmanlık alanlarına olan ilgilerini ve meraklarını zamanla kaybetmelerine neden olmaktadır. Çünkü ders programlarında görülen enteresan dağılım özellikle birinci sınıfta öğrencinin mesleki konular yerine hukuk, işletme gibi konularda yoğunlaşmasını sağlamaktadır. Örneğin Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ve Gazi Üniversitesi'nin birinci sınıf ders dağılımları incelendiğinde ne radyo-televizyon, ne de gazetecilik ve halkla ilişkiler konulu bir ders görülmemektedir. Öte yandan Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun ikinci yarı yıl ders dağılım çizelgesinde yer alan,

- . Anayasa
- . İktisat (I)
- . Siyasal Tarih
- . Yönetim-Organizasyon
- . Muhasebe
- . Fotoğrafçılık
- . Türk Dili
- . Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
- . Yabancı Dil

dersleri (1) ilk bakışta bir iletişim oku-
lundan çok bir işletme veya idari bilimler
alanında öğrenim yapan yüksek okul progra-
mı izlenimi bırakmaktadır. Yine bu okulda
haftada 4 saat görülen Muhasebe dersine kar-
şılık, Radio ve TV İşletmeciliğine Giriş ile
Basın Yayın Yoluyla Halk Eğitimi dersi haf-
tada 2 saat görülmektedir.

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARI RADYO-TV BÖLÜMLERİNİN
ÜÇÜNCÜ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONTROLUNA
GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ

OKULLAR	YARI YILLAR	HUKUK İŞLETME İHTİSAP KONUSU DERSLER		SİNEMA RADYO TV KONUSU DERSLER		İLETİŞİM KONUSU KÜLTÜR DERSLERİ		YÜKSEKÖĞRETİMİN ZORUNLU DERSLERİ		TOPLAM	
		HAFTALIK DERS SÜRELERİ (SAAT)									
		V	VI	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	-	6	6	10	13	3	9	9	23	28	
EGE ÜNİVERSİTESİ BYYO	-	6	7	10	15	7	-	7	22	30	
GAZİ ÜNİVERSİTESİ BYYO	-	6	11	15	6	-	7	7	24	28	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BYYO	-	6	6	12	16	-	5	9	27	27	
MARMARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	2	8	12	13	10	15	6	6	30	32	

Basın Yayın Yüksek Okullarının Radyo
TV bölümlerinde radyo ve televizyon konulu

(1) Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu 1986-1987 öğ-
retim Yılı Ders Dağılım Çizelgesi İçin Bkz. s.68

derslerin öğretim programında branş dersi olarak yer aldığı 3.sınıf programlarının konu ve süre dağılımlarına baktığımızda yine radyo ve televizyon konulu dersler adına belirgin bir üstünlüğün olduğunu görmemekteyiz. Gerçi bu sınıfta hukuk, işletme ve iktisat konulu derslerin süreleri radyo ve televizyon konulu derslere oranla daha azdır. Buna rağmen iletişim konulu kültür dersleri ve Yükseköğretim Kanunu ile zorunlu olarak icra edilen ders sürelerini topladığımız zaman görülen şudur. Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun beşinci yılı yılında haftalık toplam 28 saat dersin 6 saati radyo ve tv, Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun altıncı yılı yılında haftalık toplam 30 saat dersin 10 saati radyo ve televizyon, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun altıncı yılı yılında haftalık toplam 32 saat dersin 13 saati radyo ve televizyon konulu derslerdir. Bu durumda radyo ve televizyon konulu dersler yine de yetersiz kabul edilebilir.

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULLARI RADYO-TV BÖLÜMLERİNİN
DÖRDÜNCÜ SINIFINDA YER ALAN DERSLERİN KONULARINA
GÖRE SÜRE OLARAK DAĞILIM ÇİZELGESİ

OKULLAR	HUKUK İŞLEMİ İKTİSAT KONULU DERSLER		SİNEMA RADYO TV KONULU DERSLER		İLETİŞİM KONULU KÜLTÜR DERSLERİ		YÜKSEKÖĞRETİMİN ZORUNLU DERSLERİ		TOPLAM	
	HAFTALIK DERS SÜRELERİ (SAAT)									
	VII	VIII	VII	VIII	VII	VIII	VII	VIII	VII	VIII
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	7	6	12	9	2	4	9	9	30	23
EĞE ÜNİVERSİTESİ BYYO	12	6	8	6	2	10	-	5	22	27
GAZİ ÜNİVERSİTESİ BYYO	7	9	9	9	-	3	7	7	23	23
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BYYO	9	10	5	5	4	4	6	7	24	26
MARMARA ÜNİVERSİTESİ BYYO	13	6	7	10	4	3	4	4	28	28

Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo ve televizyon bölümlerinin son yılları olan dördüncü sınıfta ise yine kültürel formasyon derslerinin yoğunluğu belirgin bir biçimde dikkat çekmektedir. Örneğin İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nun yedinci yarı yılında haftalık toplam 24 saat, sekizinci yarı yılda haftalık toplam 26 saat dersin her iki yarı yılda da sadece 5'er saati radyo ve tv konulu derslerden oluşmaktadır. Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu yedinci yarı yılında ise haftalık toplam 28 saat dersin 7 saati radyo ve televizyon konulu dersleri içermektedir.

Bu okullarda uygulanan ders dağılımlarında görüldüğü gibi uzmanlık eğitimleri son iki yıla bırakılmaktadır. Ancak ders sürelerinin dağılım çizelgelerinde de izleneceği gibi uzmanlık eğitimini ilgilendiren derslerin öğretimi için uygun görülen süreler yetersizdir. Ayrıca birçok okuldaki stüdyo, araç, gereç ve donanım yokluğu nedeniyle öğretimde uygulamadan uzak bir yöntem izlenmektedir. Şüphesiz bu okul mezunlarının iş hayatında uzmanlıklarıyla ilgili iş bulamalarının bir nedeni de ders programlarında diğer bilgi alanlarından derslerin daha çoğunlukta olması ve ders dağılımlarındaki aksaklıktır. Çünkü radyo ve televizyon uğraşında bulunması gereken mezunların ilk iki yılda kendi uzmanlık alanlarını tanıma yerine gördükleri Hukuk Bilimi, İktisat Bilimi, hatta Muhasebe Bilimi onların bu konularda da çalışabilirliğini sağlamaktadır. Üçüncü sınıfta yer alan radyo ve televizyon konulu derslere ilk yıllarda verilecek meslek dersleri ile bir alt yapı oluşmadan başlamaları da onların ileride bu konularda yoğunlaşmamalarına neden olmaktadır. Böylece son iki yılda alınan uzmanlık bilgileri iş hayatında çoğu kez mesleğe girerken yapılan sınavlar için dahi yeterli olmamaktadır.

Güzel Sanatlar Fakülteleri'ne bağlı sinema ve televizyon bölümlerinde ise uzmanlık dersleri birinci sınıftan itibaren başlamaktadır. Bu okullarda uzmanlık dersleri ile diğer dersler arasında sayı olarak bir denge bulunmaktadır. Uzmanlık alanı dışındaki derslerin büyük bir çoğunluğunu ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereği okutulması zorunlu dersler oluşturmaktadır. Ayrıca bu okullardaki uygulama olanakları ve süreleri öğrencilere alanları ile ilgili bir fikir verebilecek düzeydedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren on yüksek öğretim kurumu ile bu alanda faaliyet gösteren iki kamu kurumunda eğitim-öğretim faaliyetlerini inceleyen bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi, yükseköğretim bünyesinde Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo ve televizyon bölümleri ile Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin sahne ve görüntü sanatları bölümlerinde verilmektedir. Bunun yanında Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Film Radyo Televizyon ile Eğitim Merkezi ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Eğitim Dairesi Başkanlığı'nda alanla ilgili hizmetiçi eğitim kursları düzenlenmektedir.
- . Basın Yayın Yüksek Okulları'na bağlı radyo ve televizyon bölümlerinin faaliyete geçmesi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile gerçekleşmiş ve söz konusu kanun ile bu okullar bağlı buldukları; İktisat, Hukuk ve Siyasal Bilgiler gibi fakültelerin bünyelerinden alınarak doğrudan Üniversite Rektörlük'lerine bağlanmışlardır. Bu tarihe kadar Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu iken yeni kanunla "Basın Yayın Yüksek Okulu" adı-

nı almışlardır. Bu okulların tümü halen dört yıllık öğretim yapmaktadır.

- . Türkiye'de sinema ve televizyon öğretimi yapan diğer Yükseköğretim Kurumu ise Güzel Sanatlar Fakülteleri'dir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile yeniden düzenlenen güzel sanatlar öğretimi, Güzel Sanatlar Fakülteleri bünyesinde bölüm, ana sanat ve sanat dallarına ayrılmıştır. Bu Fakültelerin Sahne ve Görüntü sanatları bölümü içinde yer alan sinema, televizyon, fotoğrafçılık sanat dallarında dört yıllık lisans öğretimi yapılmaktadır.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren Yükseköğretim Kurumları Ankara, İstanbul, İzmir ve Eskişehir'de bulunmaktadır.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi yapılan okullar belirli bir mesleğe yönelik eğitim ve öğretim verdiği halde genelde okullardaki uygulamaya ilişkin ders süresi ve araç-gereç oldukça yetersizdir.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren okullardan Basın Yayın Yüksek Okulları'na öğrenciler, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Sınavları ile doğrudan alınmaktadır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile Güzel Sanatlar Fakülteleri bünyesindeki sinema ve televizyon bölümlerine ise öğrenciler ön kayıt ve özel yete-

nek sınavları ile alınmaktadır. Özellikle Basın Yayın Yüksek Okulları'nın fiziki yapılarına göre öğrenci sayılarının fazla olması öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir.

- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi verilen okullardaki öğretim elemanlarından çoğunun Hukuk, İşletme, İktisat alanında akademik kariyere sahip olduğu görülmektedir. Mesleki dersler çoğunlukla sinema, radyo ve televizyon meslek alanından gelen kişilerce "öğretim görevlisi" ünvanı altında verilmektedir.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren okulların ders programlarında ve derslerin yıllara göre dağılımında alana (sinema, radyo, televizyona) yönelik derslerin aleyhine bir düzenleme bulunmaktadır. Basın Yayın Yüksek Okulları'nın radyo ve televizyon bölümlerindeki sinema, radyo ve televizyon dersleri hem sayı, hem de süre yönünden yetersizdir. Güzel Sanatlar Fakülteleri'ne bağlı sinema ve televizyon bölümlerinde ise sinema ve televizyona ilişkin dersler birinci sınıftan itibaren başlamaktadır. Bu okullarda alan dersleri ile genel dersler arasında sayı olarak bir denge bulunmaktadır. Ayrıca bu okullarda genel derslere göre daha uzun sürelerde alan dersleri görülmektedir.

Gerek Basın Yayın Yüksek Okulları'nda gerekse bazı Güzel Sanatlar Fakülteleri'nde sinema,

radio ve televizyon öğretimine ilişkin eğitim faaliyetleri halen çoğunlukla teorik olarak sürdürülmektedir.

- Türkiye'de sinema, radio ve televizyona ilişkin öğretim veren Yükseköğretim Kurumlarının yanı sıra hizmetiçi eğitimi veren kamu kurumları da bulunmaktadır. Bu kurumlardan Türkiye Radio ve Televizyon Kurumu Eğitim Dairesi Başkanlığı, kuruma yeni atana ve mevcut personelin hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlerini ve diğer eğitim hizmetlerini düzenlemek amacı ile kurslar açmaktadır. Bu anlamda hizmet veren diğer bir kurum da Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Film-Radyo-Televizyon İle Eğitim Merkezi'dir. Amacı, ilköğretim ve orta öğretim sistemi içindeki okulların görsel-işitsel ders araçlarına film, slayd, ses bandı, radio ve televizyon programları üretmek olan kurum, bu arada kendi personel ihtiyacını karşılamak üzere yer yer kısa süreli sinema, radio ve televizyon konulu kurslar düzenlemektedir.

5.2. ÖNERİLER

- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren yükseköğretim kurumları gerek öğrenci sayılarına gerekse uygulamalı eğitime yeterli fiziki yapı ile araç, gereç ve donanıma kavuşturulmalıdır.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi yapılan yükseköğretim kurumlarına öğrenciler özel yetenek sınavlarına göre alınmalıdır.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren yükseköğretim kurumlarının öğrenci kontenjanları, mesleki çalışma alanında yer alan özel ve resmi kuruluşların talep edecekleri azami eleman sayısı gözönüne alınarak düzenlenmelidir.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi çalışmalarını yürütecek öğretim elemanlarının yetiştirilmesine ağırlık verilmelidir.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon öğretimi veren yükseköğretim kurumlarının kültürel formasyon ağırlıklı ders programları yeniden düzenlenerek, formasyon eğitiminin uygulamalı meslek dersleri ile desteklenmesi sağlanmalıdır.
- . Türkiye'de sinema, radyo ve televizyon programları üreten, yayın yapan özel ve resmi kurum ve kuruluşlar; sinema, radyo ve televizyona ilişkin öğretim yapan yükseköğretim kurumları ile her ko-

nuda sürekli işbirliği yapmalıdırlar. Daha açık ifade etmek gerekirse, çalışma hayatındaki kurum ve kuruluşlar bu alanda öğrenim gören öğrencilerin daha iyi eğitilmesi için araç-gereç, stüdyo ve donanım imkanları ile öğretim kurumlarına destek olmalıdırlar.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Açıköğretim Fakülteniz ve Siz. Açıköğretim Fakültesi Tanıtma Kılavuzu. Meteksan Matbaası, Ankara:1984
- ALTUN, Selahâttin. "Radyo-TV Stüdyomuz Hazır" İletim Gazetesi. Ekim 1986
- Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu ve Mezunlarının Etkinlik Alanları. Tanıtım Broşürü, Ajans-Türk Matbaası, Ankara:1986
- AŞKUN, İnal Cem. Sinema-Televizyon ve Basın Yüksek Okulu Kuruluş Raporu. Eskişehir:1977
- Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Film Arşivi Tanıtım Broşürü. İstanbul:1968
- Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. "1986-87 Yetenek Sınavları Kılavuzu". İzmir:1986
- Ege Üniversitesi, Tanıtım Kılavuzu-1983. Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir:1983
- İletim İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Gazetesi. Ekim:1986
- İNÜĞÜR, M.Nuri. "Yeni Bir Öğretim Yılına Girerken Marmara Üniversitesi B.Y.Y.O." Marmaranın Sesi Dergisi. Ekim: 1985
- KABADAYI, Zekeriye. "Televizyonda Programcı" İletişim. Ankara İ.T.İ.A. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Yayını No:8, 1982
- KILIÇ, Levend. Eğitim Televizyonunda Yapımcı Yönetmen. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Basımevi, 1985
- KUTLAR, Onat. "Tarihsel Gelişme Hükümünü Veriyor" Ve Sinema Dergisi. Aralık 1985
- Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi "1986-1987 Öğretim Yılı Tanıtım Kılavuzu" İstanbul:1986

Milliyet Gazetesi Haftaya Bakış Dergisi. "Basın Yayın Yüksek Okulları", 20 Aralık 1986

Milliyet Gazetesi, "Üniversitelere Giriş Hazırlık Kitabı"
Milliyet Kültür Yayınları, İstanbul:1987

PAYASLIOĞLU, Arif. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Araştırma, Geliştirme Birimi,
Ankara:1985

POLAT, Nalan. "Kültür Merkezleri" Kalem Ege Üniversitesi Gazetesi Kasım 1986

ŞENER, Erman. Yeşilçam ve Türk Sineması. İstanbul:Ahmet Sarı Matbaası, 1970

.Televizyon Video. İmge Yayıncılık No:13, İstanbul: 1984

TAMER, Kezban. "Sinema ve Televizyon Eğitimi" Milliyet Gazetesi. 25 Nisan 1984

TRT Eğitim Yönetmeliği. TRT Basılı Yayınlar Müdürlüğü Yayınları, Ankara:1986

Türk Basınının Sorunları Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara:1986

Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu. (2954 S.K.), 1983

ULAY, Önder. "Konulu Film Çekimlerinde Sorunlar (1)" TRT Yayıncılık ve Haberleşme Dergisi. Temmuz 1985

Yükseköğretim Kanunu. (2547 S.K.),1981